

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
 Nem tagoknak előfizetési díj:
 Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.
 Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
 Főszerkesztő és kiadásért felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
 Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-főtitkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.
 Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

1901. évi december hóban befizetett alapítványi kamatok és tagsági évdíjak.

Alapítványi kamatot fizettek:

1902-ik évre:

Ernuzsi József 3, gr. Eszterházy Miklós Mórincz 21, Koos József 20, gr. Zichy János 20 koronát.

Tagsági évdíjat fizettek:

Hátraléokra:

Elek Imre 20, Dadányi Jenő 40, Dulánszky József 20, Géber Kornél 20, Herczenberger Gyula 40, Siposs Zsigmond 40, Szabó Jenő 20, Szikszay Elemér 10, gr. Teleki L. Gy. lukácsfalvi gazdasága 20, Zöld János 20 koronát.

1901-re:

Abaffy Emil, Albisi Béla, Baán Lajos, Bartal Aurél, Bignio Gyula, Braun József, Cseke Imre, Dadányi Jenő, Dercsenyi Ferencz, Dulánszky József, Elek Imre, Farkas Ferencz, Forster Dezső, Géber Kornél, Gelléri Mór, Handlery Gusztáv, gr. Hareourth kalácsai urad., Herczenberger Gyula 20, Hirschfeld Arnold, Holec Mátvás, Imre Lajos 20, Kádár Jenő 10, Kohner Alfréd, Kósa Miklós, Kristyory János, Krassinger Ödön, Lengyel Ákos, Losonczy Elemér 20, Mészner Károly 10, Mihályfi Károly, ifj. Nagel Henrik 20, Naszlady István 10, Nedeckzy Kálmán, Neppel Ferencz, Osztrouczky Géza, Palkovics Gyula, Patay András, Péchy Zsigmond 20, Perényi Kelemen 10, Prenoszil Ödön, Somogyi János, Sidlauer Aladár, Sugár Géza, Stern Lajos 20, Szereday Aladár 20, Szécsi Gyula 10, Szilassy Zoltán 20, Tárcazy István 10, gr. Teleki L. Gy. lukácsfalvi és kendilonai gazd., gr. Teleki Arvéd, Tisza László, Tomsits Mátvás, Unger János és Alajos, Vantsó Gyula, Voronyák Lajos, Wöber György, dr. Ybl Felix 20 koronát.

1902. évre:

Gróf Almásy Imre 20 és Dénes 18, Ambró István, Baronyi Ede, Balázs István, Bálint Venánt, br. Baich Iván, gr. Baich Iván, gr. Batthányi Ernő 20, Baly Kálmán 10, Berecz János, Bilkei Papp Mihály, Bittó Béni 20, Boronkay László, gr. Bolza Géza, Buday Gyula, Blantz Jenő, Blau Samu, Csepreghy István, Dadányi Jenő, dr. Darányi Gyula, Dáni József, Deutsch Gábor, dr. Degen Árpád, Derera József, Deutsch Mór, gr. Dezasse Ferencz, Diószegi cukorgyár, Döry Frigyes és Elek, Driesz Lajos, Drasche L. A., Engel Henrik, Engländer Ottó, Erendits Emil, Erős Rezső, gr. Eszterházy Ferencz, Elek Lipót, Fiáth István, Föltsek Károly, Fleischl Sándor, Fromm Antal, Fran-

csics József, Gyulai Gaál Gaston, dr. Galovits Zoltán, Gémesi Károly, Geréby Pál, Gubányi József, Gröfner Viktor, Grosz Sándor, Grunner Lipót, Gressler Vilmos, Györgyei Miklós, Haydin Károly, dr. Hankiss János, Haidekker László, Halm Sándor, Hájós Emil, Hauschka Károly, Hedry József, Hetényi Ákos, Herczfeld Frigyes 20, Hirschfeld Arnold 10, Hirschmann Konrad, dr. Hollósy Gyula, Hunyor Béla, Kazik István, Kayser Vilmos, Kégl Elemér, mádi Kovács János, Kozma Ede, Konold Frigyes, Kuffner Károly, Kvassay Jenő, Klein Emil, Lábán Károly, Latzkovits Aladár, Lázár Jakab, Lassovszky János, Langer Makár, Levatic László, Linhart György, Lövensohn Gyula, Matlekovics Sándor, Margolit Alfréd, Maier Emil, Máriaassy Ferencz, Meller Henrik és Dávid, Mikolay Lajos, Möller István, Müller Jónás, Neumann testv., Negro Adolf, Nyiry János, Oderszky Lajos, Ofner József, Okolicsányi Dénes, báró Orezy györgyházai gazd., Pavelka Albin, Paál Dénes, Paál Lajos, gr. Pálffy István, Pálmai Emil, Perczel Ferencz és Lajos, Pinter Lajos, br. Pongrácz Frigyes, Prag Bonif., Rainprecht Antal, Rásky Mihály, Rezsutsek Ferencz, Rosa Imre, Sass László, gr. Serényi János, br. Sennyey Miklós, Sir Lajos, özv. Somogyi Gyuláné, Somogyi Agoston, Sugár Sándor, Sümegi Tivadar, Scheidl Ag., Schäd József, Schmidt Lajos, Schlauch Nándor, Schlesinger Fülöp, Schreiber Ignác, Schwartz József, Miksa és Testv., Schwarze Eberhard, Steingasser Emil, Strasser Jónás, ifj. Sternthal Adolf, Strobl Géza, Sváb Károly, Szabolcs. g. e., gr. Szapáry Pista, Székely János, Széchenyi Domonkos, Szerb György, Szirányi Sándor, Szobonya Bertalan, Sztonyó László, Szlavik Ferencz, Tasnádi kaszinó 20, Tárcazy István 10, gr. Teleki Tibor, Tóth László, Tiringer Vilmos, Tüzes Jenő, Tulok Jenő, Trégele Jakab, Szabó Váradai János, Várallyay Ferencz, Vásárhelyi István, Vécsy Ferencz, Wimmer Lajos, Wagner Mátvás és Ernő, Weismáhr Mihály, özv. Weisz Pálné, gr. Wilczek Vilmos, Wilcesek Sándor, Wittelsbach O., Wolf János, Wöber György, Zalainai ipar r.-t., Zathureczky István, br. Zeyk József, gr. Zichy Agost és Andor, Zsongor János, Zweig Lipót és fia 20 koronát.

Sertéshus kivitel Németországba.

Október hónap közepe táján foglalkoztam ezen kérdéssel az „Allattery. Lapok” hasábjain, figyelmeztetve sertésenyésztő gazdaközönségünket arra a nem várt és nem remélt kedvező körülményre, melyet a kedvező sertésértékesítésre a németországi magas sertéshusárak következtében a németországi piacok nyujtanak, abban az országban tehát, mely eddig oly féltékenyen őrizte 1895 óta elzárt kapuit előlünk. Alig mult el néhány hét azóta s máris mily

nagyot lendültek a viszonyok ezen a téren. A m. kir. földmívelésügyi miniszter urnak az ország gazdaközönségéhez intézett, munkára, vállalkozásra buzdító fölhívása megmozgatta a vidék érdekeltségét, eppár kőbányai okos vállalkozónak sikeres üzlete fölkellette az alvó, szunnyadó kőbányai nagytőkét és végre, de nem utoljára a szaklapok buzdítása mozgásba hozta a sok élelmes alakot, a sertés-kereskedőket, ügynököket, bizományosokat, exportőröket

Kőbányán most ismét a régi üzleti tevékenység lüktet. Cseh, morva gyárosok, vágóhid-tulajdonosok, német hentések, ügynökök, szerb „nagyvállalkozók” sürögnek-forognak és „kötnek”, „zárnak”, sürgönyöznek. És ami fő, a sertésekkel, vagy sertéshussal telt waggonok százzszámra mennek a határ felé.

Bizonyára örömmel tölti el minden magyar szívét, ha arról szerez tudomást, hogy december 15-éig Kőbányáról kivetített Németországba:

élő állapotban osztrák határszéli vágó-	
hidakon való leölés végett	23,155 db
ölelt állapotban közvetlenül	9,055 "
összesen	32,210 db

sertés alig 3 hónap alatt.

Most meg a vidék is megmozdult. Szegeden, Czepléden, Kecskeméten, Szabadkán, Nagy-Kátán részben önálló vállalkozással, részben pedig alkalmi társulással viszik ki a leölt sertések százait. Maga Szeged közvetlenül a berlini vásárcsarnoknak küldi leölt sertéseit.

Majd egy olyan panasz vált gyorsan és váratlanul időszerűvé, melyre azelőtt nem is gondoltunk s melynek lehetőségét — a közel jövőben legalább — nem hittük. A kereskedők panasza az, hogy a MÁV.-nak hűtőkészülékes (refrigerator) husszállító kocsijai nincsennek, s így gyengébb időben a hus szállítása akadályokba ütközik. A hidegebb idő tartama alatt

*) A MÁV.-nak 87 darab hűtőkészülékes vasuti kocsija van, de azok sorszállításra lettek lefoglalva. A jövő évi állami beruházás keretében — tudtommal — gondoskodás történt 120 darab hus és leölt baromfi szállítására való hűtőkészülékes vasuti kocsi létesítése iránt.

a. Magyar Mezőgazdák Dívortérsége
 Budapest, V. Alkotmány u. 31
 most fut be: lohre, licerna
 s minden más vetőmagból pirogletit
 s erit mintázot ajánlatot Rér.

azonban, midőn a húst közönséges, de kellő aggodalommal felszerelt vasúti kocsi-
ban is lehet szállítani, ezen panasz — nem
mint olyan jön számításba — mely az exportot
veszélyeztetné vagy hátráltatná. Egy más körülmény
azonban az, melynek beálltától már
nagyobb alapossággal lehet, sőt *kell is tartanunk*.

Magában véve — kétségtelenül — nagyon
örvendetes körülmény az, hogy külkereskedel-
münk oly életerős és oly tevékeny, hogy a
távoli piacok reánk kedvező esélyeit gyorsan
fölsimerni, kihasználni tudja, tehát a piacok
esélyeihez, kívánalmihoz berendezkedni képes.
Ezen örvendetes állapotot azonban veszélyeztet-
tetni az, hogy üzletköreink — nem elég előre-
látók, — megmondjuk: miért?

A tőlünk kivitt sertéseknek majdnem
80%-a mind Berlin felé tódult, az összes üzleti
vállalkozás Berlinnel keresett — jól megfizetett
közvetítési díjakkal — összekötést, teljesen
elhanyagolva más, népes, gazdag, de talán ke-
véssé ismert német városok piacait.

Most azon eset áll elő, hogy az exportálás
üzlete — tagadhatatlanul — fokozatosan romlik,
romlik pedig éppen azért, mert a berlini piacot
tulkináljuk és magunk rontjuk vállalkozásunk
sikerét. Mint az gondolható, a német agráriusok
nem valami jó szemmel nézik — hisz ez utó-
végre természetes is — azt, hogy feltékenyen
örzött s 1895 óta elzárt kapuk ismét megnyil-
nak és özönlik be a Bagunen-sertés az ő rettegett
rémük. Egyik németországi husiparos szaklap
legutóbb azt panaszolta, hogy a német hentes-
ipar mennyi munkát veszít el azáltal, hogy a
magyar sertések már levágyva érkeznek hozzájuk
és a huskereskedők kezén jutnak a fogyasztók-
hoz. Természetes törekvés tehát az és sok érde-
k fűződik ahhoz, hogy a német piacokra behozott
sertések ára minél jobban lenyomassék. Hogy
ez miképpen sikerül, alább tüzetesen kimutatom.
Minél több sertést viszünk tehát a berlini vagy
pedig csak egy piacra, annál jobban segítjük
elő a magunk kárát, azaz a sertésárak depresszió-
ját. Elősegíti azután azt még az is, hogy
Berlinben a galicziai leölt sertések verse-
nyével is kell küzdenünk és hogy az ének
teljes legyen, még ideiglatom, hogy hideg-
gebb idővel a berlini piacon egy új jövevény
is beköszöntött: a szerbiai lólt sertés.

Az árcsökkenés pedig valami nagy határok
között nem is mozoghat, mert a vállalkozók
összes költségeinek levonásával nem nyernek
többet métermázsánként 4—8—12 koronánál.

Látható tehát már ebből is, hogy az üzlet
nagyon kényes, nem nagy árnyomásnak kell
tehát bekövetkeznie, hogy ezen pár koronányi
plusz igen gyorsan minusszá váljék!

Az üzlet kényes azért, mert 1. ha a
magyar sertésárak emelkednek, úgy a beszer-
zési ár magasabbá válnak,

2. ha a német piaci árak szállnak lejjebb,
úgy az értékesítési ár alacsonyabbá válnak —
az üzlet rentabilitása van veszélyeztetve
s az export igen gyorsan — befagyhat.

Az árkülönbség pedig, mely a német
sertésárak és a mi sertésáraink között volt
október, november hónapban és amely különbség
nagysága az egész exportot megteremtette:
sajnos! fokozatosan alább száll és csökken!
Nem sok csökkenés kell tehát ahhoz, hogy
azon pár fillérsnyi haszon eltűnjék.

A berlini sertésvásáron:

1899. szeptemberben 48 márka

1900. szeptemberben 56 márka volt a
sertésár 100 fontja (50 kg.), míg az 1901.
szeptemberben 65 márkára rugott föl, sőt Stutt-
gartban egyik vásáron 75 márkát (a 120 kor.)
fizettek. Tehát a német piacokon a sertések
ára vágósúlyban majd felszer oly nagy volt,
mint a budapest—kőbányai ár élősulya. Azaz
a sertések ára volt Németországban vágósúly-
ban, a mi pénzünk szerint Berlinben: 145 K.,
Augsburgban: 155 K., Stuttgartban: 164 K.,
ezzel szemben Kőbányán — 105 korona —
métermázsánként.

Míg ugyanis a berlini vásárcsarnokban a
sertésár 50 kg.-onként (100 font) volt
márkákban:

augusztusban: 54—58—63—64 márka,

szeptemberben: 57—59—64—65 márka,

októberben: 57—62—64—65 márka,

novemberben: 57—60—65—66 márka,

addig december hó első felében a *maximális*
ár nem szállott fölébb 60 márkánál, az odaváló
sertésekre. Tehát az áresés nyilvánvaló és
fokozatos.

Az idegen származású sertésár az azon-
ban jelentékenyebb csökkenést mutat.

A magyar származású sertésárért fizettek
Berlinben októberben 55—58 márkát, novem-
berben 57—60 márkát, december hónapban azon-
ban már csak 48—50—52 márkát, sőt a ke-
vésbé kiváló anyagot 40—50 márkáért adták
100 fontonként. Tehát 10 sőt 20 márkával szál-
lott le a magyar sertésár 3 hónap alatt.

Ehhez nem kell több magyarázat. Tanul-
ság azonban az, hogy ha a most már igazán
virágzó kivitt megmenteni akarjuk, úgy nagy
gondot kell fordítanunk a kivitt anyag kifogás-
talan minőségére, tiszta kezelésére, főképen pe-
dig a kínálat ügyesebb keresztültelére.

Okosan tennénk, ha más német városok
piacait fölkeresnénk, azaz decentralizáljuk a
kínálatot minél előbb.
Dorner Béla.

NÖVÉNYTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Cserhádi Sándor.

Zöldtrágya homoktalajra.

S. J. ur a következő kérdést intézte a
„Köztelek” szerkesztőségéhez:

„500 hold homoki birtokomat nem vagyok képes
istállótrágyával kellő trágyaerőben tartani, zöldtrágyát
őhajtanék alkalmazni, minő eljárást kövessék, ezenki-
vül rozs alá őhajtanék műtrágyát alkalmazni, mely mű-
trágyákat használjak.”

Az utóbbi időben egyre többen kérdezik,
hogy miképpen lehetne a homokon a zöldtrá-
gyát alkalmazni, ami annak az örvendetes jele,
hogy homoki gazdáink is kezdenek az eddigi
nemesek extenzív, de primitív gazdálkodásról
az okszerűekre térni.

A homokgazdaságok egy rendes hibája,
hogy nincs elég istállótrágyájuk, már pedig a
különben magától rendesen csak gyengén
termő homok börtányozást kíván, különben ese-
kélyek maradnak az állagtermékek. Pusztán
műtrágyával, ami száraz klímánk alatt célt
nem érünk, mert a nagyobb termésekhez nem-
csak több tápanyag, hanem több víz is kell. A
homoknak vízfoghatósága azonban esekély
és ezért elsőben is ezt kell növelni, amit leg-
biztosabban a humusz szaporításával érünk el.
A hol nincs elég istállótrágya, ott a zöldtrá-
gyával lehet a talaj humuszát növelni, ezért
van a zöldtrágyázásnak oly nagy jelentősége, a
mi homoktalajainkra. Zöldtrágyával műtrágyák-
kal kombinálva, homoktalajaink termőképessé-
gét jelentékenyen lehetne fokozni.

Az eljárás a vetésforgó szerint módosul.
Legkönnyebb és leghibizosabb az eljárás, ha a
gazdaság ugart tart. Ha a homok minden más-
odik évben rozsozt terem és közben ugarnak
vagy parlagnak hagyatják, vagy ha a három-
nyomásos gazdaság divik, vagy ha a vetésforgó
ugar vagy burgonya, tavaszi, akkor legcélsze-
rűbb zöldtrágyául nyulzapukát használni. Az
ugart megelőző növény alá kálifoszfat trágyát
kell alkalmazni és pedig legjobb kat. holdan-
ként 150 kg. csontlisztet és 75 kg. 40%-os
trágyát használni erre a célra, melyet a rozs
alá őszszel a vetésszántás előtt, tavaszi alá pe-
dig tavasszal ugyancsak a vetés előtt kell el-
szórni. A rozs közé tavasszal, a tavaszi ga-
bona közé pedig közvetlenül annak elvetése
után k. h.-ként 15—20 kg. nyulzapukamagot kell
elvetni, mely növény a következő év június ha-
vában egy kiadós zöldtrágyát ad, ennek alá-
szántása után a talajt jól le kell hengerezni,

hogy a rozs elvetéseig a nyulzapuka kellőleg
elkorhadjon.

A hol a növények egymásutánja ugar, rozs,
burgonya, ott az ugarba tavasszal fentebb jel-
zett kálifoszfatrágya alkalmazásával zabos-
borsó 80 kg. borsó és 20 kg. zab, vagy 100
kg. fehér laposmagvu csillagfürt vetendő, ami
június végén, július elején szántandó alá. Amely
gazdaságban nem tartanak ugart, a következő
vetésforgóval lehet még legjobban a zöldtrágyá-
zást alkalmazni: 1. takarmány, 2. burgonya vagy
tengeri, 3. rozs, 4. tavaszi. Ez esetben takar-
mányul őszszel rozsos szösözsbükköny volna
vetendő, ennek lekerülte után — májusban —
kálifoszfatrágyába lapos- és fehérmagvu csillag-
fürt volna vetendő zöldtrágyának. Burgonya és
tengeri azonban csak koránérő lehet, külön-
ben a rozsnak nem jó helye van a forgóban.
A zöldtrágyázást különben igen kimerítően
tárgyalja Cserhádi S. Általános növénytermelés
cz. munkája.

Ha a zöldtrágya alá műtrágya használa-
tik, a rozs alá nem kell külön műtrágyát al-
kalmazni.
Cs. S.

A zöldtrágya alászántása.

Ismételten kérdezték már a gazdák, hogy
miképpen kell a zöldtrágyát alászántani. A
„Köztelek” egyik utóbbi számában szintén ol-
vasható, hogy a fehér csillagfürtöt az alászán-
tás megkönnyítése végett célszerű a szántás
előtt lehengerezni, csak hogy a leszántás úgy is
roppant vesződéses munka.

Az elmúlt őszszel a csokonyai uradalom-
ban láttam egy igen egyszerű módot, amely-
lyel minden vesződés nélkül, egészen tökéle-
tesen alászántható, a legmagosabb csillagfürt
is, sőt tengeriszárát is alászántottuk a nélkül,
hogy csak egy száll kimaradt volna a talaj
felületén.

Az előtakarást egybarázdás Gubic-ekével
végeztük a következő módon: A taliga vánk-
osára a barázdás kerék mellé egy rudazó
lánczot erősítettünk, melynek másik vége az
eke jobb oldali szárára lett akasztva, s annyira
megeresztve, hogy a láncz középrése a bará-
zdában huzódjék. Ezen láncznak a feladata az
aláfördülő földrésről a leszántandó növényt a
barázdába behuzni; s mondhatom, ezt olyan
tökéletesen végzi, hogy semmi kívánni valót
nem hágy maga után. Azt aztán a munka
mutatja meg, hogy mennyire kell a lánczot
megereszteni, vagy meghuzni.

Ennyiből áll az egész eljárás, semmiféle
előzetes munka pl. lehengerezés nem szüksé-
ges, sőt annál tökéletesebb lesz az alátakarás,
minél egyenesebben áll az illető növény.

Orosz Mihály.

ÁLLATEGÉSZSÉGÜGY.

Rovatvezető: Dr. Hutya Ferencz.

Vágóhid kisebb város (2000—6000 lakossal) részére.

A közbéhid intézménye a közegézség-
ügy szempontjából kisebb városok és községek
részére is kívánatos. Ebben a tekintetben külö-
nösen Dél-Németországban találunk kedvező
viszonyokra, amennyiben még 1000 lakosnál
kevesebbel bíró községek is bírnak közbéhid-
dal (a legkisebb község, melynek közbéhidja
van, Natzenenthal, Elzászban, 530 lakossal). Már
sokkal kedvezőtlenebbek a viszonyok Porosz-
országban, hol közel 500-ra rug azon 2000—
6000 lakossal bíró községek száma, melyekben
nincs még közbéhid. Magyarországon 1899.
évben csak 2127 volt a közbéhidak száma
(Hutya), pedig a közbéhidak rentabilitása
éppen a Németországban szerzett tapasztalatok
szerint kétségtelenül kedvező, mert sok helyen
az illető városok számottevő jövedelmi forrását
képezik.

Kisebb városok közbáráhidjai nálunk is a legtöbb esetben nem a legcélszerűbben épültek. Ugyanis tervezők többnyire minden előzetes tanulmány nélkül készítik el terveiket és szakemberek véleményét ritkán veszik figyelembe. Ha már azután felépült a vágóhid, kitűnnek számos hibái, melyeket utólagosan jóvá tenni igen nehéz.

Schwartz dr., vágóhídi igazgató, a „Zeitschrift für Fleisch- und Milchhygiene“ XI. évfolyamának mutatószámában egy közbáráhid-tervezetet ismertet, pontos költségvetéssel, mérési adatokkal stb., melyet a porosz földművelésügyi kormány mint célszerűt ajánl az illetékes körök figyelmébe. Azt hiszszük, hogy nem végezzünk felesleges munkát, ha ezt a tervezetet részletesebben ismertetjük, mert ennek adatait adott viszonyok között a mi szakembereink is haszonnal értékesíthetik.

Schwartz Poroszország különböző vidékének 30 városában levágott állatok számát vette alapul, mely szerint 3380 lakossal bíró városban évente átlagban 418 szarvasmarhát, 619 borjút, 559 juhot és kecskét és 1024 sertést vágnak. Ha egy évben 300 munkanapot veszünk,

akkor egy napra esik $\frac{418}{300} = 1.4$ szarvas-

marha, $\frac{1178}{300} = 4$ darab aprómarha és

$\frac{1027}{300} = 3.4$ sertés. Ezen számoknak kétszeresei

fejezik ki az egy napon levágható legnagyobb mennyiséget, ha pl. egy héten csak három napon vágnának. Miután azonban kisebb helyeken többnyire csak a két hetivásári napon vágnak, úgy egy vágási napra négy marha, tizenkét apró marha és 10 sertés számítható. Ezen számokat vette Schwartz a helyiségek nagyságának és berendezésének alapjául. Ha az illető helyen nagyobb számú vágások történnek, akkor csupán a vágóhelyiséget, az istállókat és a bélmosókat kell tágabbra szabni.

A közbáráhid lehetőleg négyszögletes helyen épüljön, melyet tömör kerítés vesz körül. Az egész telep a külső szögletében elhelyezett kis kert kivételével, kikövezendő.

Az épületek két részből állnak; a főépület és a melléképületek. Utóbbiak közül a mérlegház a bejáratától jobbra az ut mentén építendő, a benne elhelyezett nagyobb mérleg a levágandó állat élősúlyának meghatározására szolgál. E mellett épül a lóistálló és kocsiszin a mézárók és hentesek kocsiai és lovai részére. Ezen helyiségeket is tömören kell építeni és áthatlan kövezettel ellátni, mert szükség esetén beteg vagy betegség gyanújában álló vágóállatok a levágásukig itt helyezhetők el, miáltal egy újabb istálló takarítható meg. Maga ez az eljárás annyival is inkább megengedhető, mert aránylag igen csekély azon betegségek száma, melyek a vágóállatokról a lovakra átragadnak, másrészt pedig a beteg állatok levágása után a jól épített és kövezett istálló jól is fertőtleníthető. Természetesen, ha nagyobb összeg áll rendelkezésre, a levágásra kerülő beteg állatok részére egészen külön istálló építendő, ellenkező esetben ettől takarékosabból is eltekinthetünk.

A lóistálló és kocsiszin közelében van az árnyékszék.

A kapubejárótól balra kissé oldalt van a fából épült szénkamra és e mellett a kifalazott trágyagödör.

A telep közepén fekszik a főépület (l. 1. ábrát), mely valamennyi a vágással kapcsolatos műveletekre szolgáló helyiségeket egy fedél alatt egyesíti. Az épületet a kétemeletes rész oldalfrontjából nyíló folyosó két részre osztja. A bejáratától balra van az iroda; e mellett külön bejáratú a mézárók és hentesek öltözőhelyisége. Ezután következik a három nagy ablakkal bíró vágóterem, mely ismét négy részre oszlik. A bejáratától balra van a sertésforrázó, jobbra vágóhelyiség nagy marhák részére, e mögött az apróbb marhák vágó része és ettől

balra a sertések szuró helyisége. A sertésforrázó csaknem teljesen elkülönített részt képez, hogy így elkerülhető legyen a vizgőzőknek az egész helyiségben való elterjedése. Ezen vizgőzők gyorsabb elvezetése céljából a tetőre Huber-féle szelelő alkalmazható. A vágóterem falai 2 méter magasságig emailfestéssel vannak befestve, a padlót cement és beton képezi.

A vágóterem mögött következnek az istállók. A másik oldalon van a paczal- és bélmosó, melyből szélesebb fedett csatorna vezet a trágyagödörbe. Azután következnek a hatósági vágóhid, mely szabadszék gyanánt is szolgálhat.

A főépület közvetlen szomszédságában helyezkedik a gépház, hol egy kisebb kazánban a forrázó, a bélmosó és az ugyanitt elhelyezett hussterilizáló számára viz forraltatik. A hussterilizálóból kikerült hus a szomszédos hatósági vágóhidban kerül eladásra.

A főépület két emeletes része a gazdasági épületnek felel meg, melyben a már említett irodán és öltözőn kívül a vágóhídi szolgáló vagy felügyelő lakása van, a szoba és konyha külön lépcsőfeljáróval, ugyancsak padlás és pinczehelyiség.

A leírt vágóhid költségei: előmunkálatok, építés, berendezés stb. ha az anyagot és munkaerőt a legmagasabb árrban számítjuk is, 39,500 márka (= 22,800 forint). A számítás

lyozták, részben hideg uralkodott az ország északi részében különösen, mely a vetések fejlődésére nem volt előnyös, úgy hogy azok részben sárgulni kezdtek.

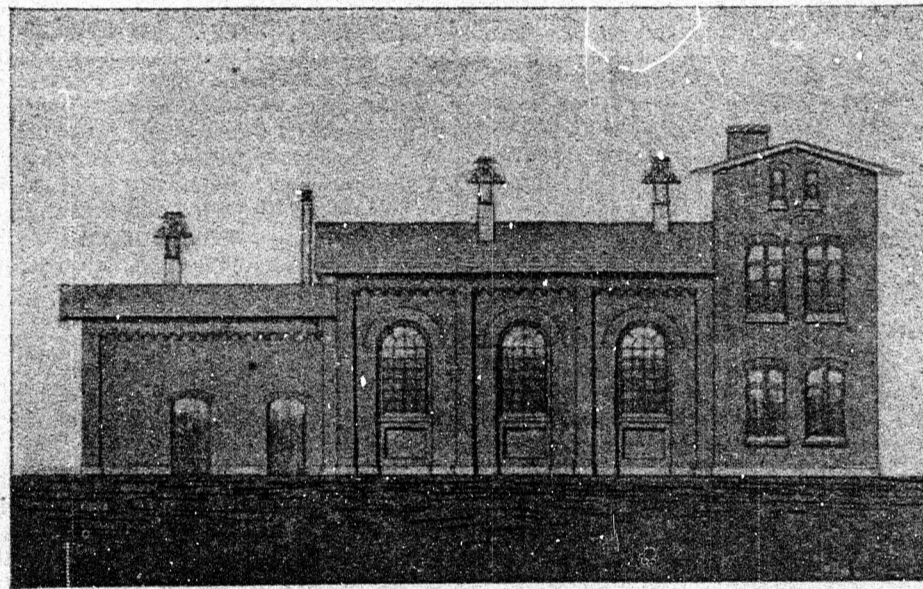
Előbb a kemény és száraz talaj miatt sok helyen nem lehetett dolgozni, azután az eső akadályozta a vetési munkálatokat, úgy, hogy egyes vidéken el vannak vele késve. Mindazonáltal a vetések átlása általában kielégítő és a vetési munka nemsokára be is leend fejezve, de miután október vége után jó termésre való kilátással már nem lehet itt vetni, némely vidéken, a hol megkéstek, a földek egy része őszi helyett tavaszival leend bevetve.

A tengeritörés is az ország legnagyobb részében megtörtént.

A gabonaüzletben való teljes pangás, mely az utolsó jelentésben jeleztetett, szinte az amerikai kedvezőbb áralakulás folytán kissé szűnt, s például október végén két nap Brailában 100,000 hl-en felül adatott el buza 10 és 12 frankos áron.

Rendkívül fontos a gabonakivitelre, hogy a konstantzai tengeri kikötőn ez évben teljesített nagyobb mérvű munkák lehetőségessé fogják tenni, hogy ezen kikötő már e tél folyamán nagyobb számú ki itetre szolgáljon.

A kikötői munkálatok ugyanis, miután a francia vállalkozó, ki az építést elvállalta, a munkát 1899-ben abbahagyta mi egy nagy szabású perre is vezetett, ez év július havában a kormány által a több kikötők pénzalapjainak felhasználása mellett újból erővel fogantatva vétettek és november hó 1-ére 550 méter hosz-

1. ábra. Kisebb vágóhid főépülete.

részletei, ugyancsak már erre vonatkozó bővebb adatok Schwartz „Bau, Einrichtung und Betrieb öffentlicher Schlacht- und Vieh höfe (Berlin, 1898 2. auflage.)“ című művében találhatók meg. Egy lakosra ezen összegből átlag 11.7 márka jut, egy kilogramm husra pedig 1.9 fillér, mely összeg azonban nem drágíthatja meg a húst, mivel másrésztől a mézárók és hentes meg takarítja a magánvágóhídi berendezést, forrázót, istállót stb. Hűtőkamrák berendezése már lényegesen megdrágítaná a közbáráhid építését, ezért kisebb városokban ettől el kell tekinteni, bármily szükségesnek lássák is. A hűtőkamrák magok legalább is 33,000—35,000 márkát igényelnének. Ezt némileg helyettesíteni lehet megfelelő jégvermek építésével vagy pedig lehet a hűtőkamrák építését a közbáráhid jövedelmétől függővé tenni.

Zimmermann Agoston.

Románia ezidőszerinti gazdasági állapotáról.

(Gaal Gyula, a m. kir. földművelésügyi miniszter bukaresti gazdasági szaktudósítójának jelentése.)

Az október hóban uralkodott időjárás a vetés eszközzésére, valamint a vetések fejlődésére és a tengeritörésre nem volt a legkedvezőbb, részben országos esők voltak, melyek a munkát akadá-

szásban a rakpart a szükséges vasuti vágányokkal ki leend építve, úgy hogy tíz nagy hajó egy sorban rakódhatik.

Azonkívül a kikötőben júliustól fogva egy nagy kotrógép folyton dolgozik. Az intéző körök nagy reményeket fűznek ezen kikötő létesítéséhez, miután ha a hajózás a dunai kikötőkben megszűnik, az Konstantzából, hova a dunai kikötőkben felhalmozott áruk kedvezményes tarifával átszállíthatók, az egész télen át folytatható lesz, míg télen a kereskedelem más- kor majdnem teljesen szünetelni volt kénytelen.

E helyütt felemlítendő, hogy a román kikötőkben minden kihozott vagy bevitt áru után félszázalékos kikötői vám szedetik, mely alól csak a vámmentes áruk voltak felmentve. Mint-hogy ez év elejétől fogva a szén és gyap u beviteli vám alá tartoznak, ezen áruk után is szedetik a kikötői illeték, mely közepes értéket véve alapul, gyapjunál mmásánként 90 cmet, szénnél 1 1/2 cmet tesz ki.

A már jelzett ragadós száji- és körömfájás most már 19 kerületben el van terjedve és csakis Moldva északi része vérszentes ezidőszerint. A kormány belátva, hogy a betegség tovább terjedése ellen gátat nem képes vetni, csakis a mezei munkák teljesítését akadályozza, elhatározta, miután a ragály különben is enyhe lefolyásnak mutatkozik, hogy a szigorú záralattól eltekint; csak az állatoknak nagyobb távolságra lábón való hajtása van megtiltva, azok beoltása eszközöltetik, hogy a ragályon minél előbb tulessenek.

A dolji kerületben (Románia délnyugati részében) uralkodott sertésvész állítólag már megszűnt, de a Dobruzsában a takonykór még uralkodik. A ragályos állati betegségek leküzdésére külön pótbudgetben 600.000 franknyi összeg állítatott be.

Egyébként az élő szarvasmarhákivitel Oroszország felé újabb időben Moldva északi kerületeiből, hol a szarvasmarhatenyésztés a legmagasabb fokon is áll, újabb erősebb lendületet is vett, úgy, hogy az árak valamelyest emelkedtek is. 1900-ban is az összesen 8912 darabot kitett szarvasmarhákivitelből 8415 darab Oroszországra esett.

A ezukorrépatermés ez évben nem sikerült nagyon jól, több gyár területén a rovarok és az árvíz is kárt okoztak, s miután a répával bevetett terület is valamelyest megszorított, ezen évi termés az ország szükségletét ugyan fedezni fogja, de kivitelre általános vélemény szerint nem sok fog kerülni. Valószínűen ezért félben is maradt a kormány akciója, mely az általa fizetendő termelési prémium ellensúlyozása céljából kiviteli vám rendszeresítését is hangoztatta már, hogy a gyárakat a túltermeléstől visszatartsa, melytől az államkincstárnak csak kára van.

A romániai ezukorgyárnál még azon nehézség is fordult elő, hogy a város a területén átszállított répáért a fogyasztási adó lefizetését (accise) is követelte továbbá a száj- és körömfajás miatt a répának a gyárhoz ökrökkel való szállítása is eltiltatott, pedig a szállítás nagyobb-részt ökrökkel történik. Azonban ezen akadályok már elhárítottak.

A közgazdasági miniszterium tevékenységéből utóbbi időben kiemelendő, hogy az állami és állami felügyelet alatt levő erdők felügyeletére új beosztást létesített. Az egész ország tíz erdészeti kerületbe osztott be, melyek mindegyike élén egy erdészeti felügyelő áll, két segéddel, ki a miniszterium erdészeti osztálya főnökeinek van alárendelve. A kerületek alkerületekbe vannak felosztva egy-egy felügyelővel, és ez alatt áll az erdészeti személyzet, az erdő-őrök.

Továbbá az állami erdőkből ismét nagyobb mérvű eladás határozatott el és pedig november hó 23-ika és 30-ika közt 9 különböző helyen 292 erdő leendő árverés útján eladva, nagyrészt olyanok, melyek a szeptember hóra hirdetett árverésnél nem keltek el. Ezen erdők kiterjedése 20 és 700 ha között váltakozik, de a legtöbb 40 és 160 ha között van. Némelyiknél, különösen kevésbé értékes erdőknél, a kikiáltási ár en bloc van kiírva, némelyiknél fa szerint történik az eladás, de többnyire hektáronként van kiírva, a fa minősége és az erdő fekvése szerint 25 és 800 lei között hektáronként, de általában a legtöbbet előforduló bükk és tölgy vegyes állatok 3-400 leire vannak becsülve.

A kihasználásra szánt időszak folyó évi szeptember hó 14-től kezdve 1-10 év, de a legtöbbnél 3-5 év és az árverés előtt az erdő értékének megfelelő óvadék teendő le, mely előre meg van állapítva.

A szeptember hóban tartott árverések nem vezettek nagy eredményre, mert például az eddig közzétett árverési eredménytől a Bukarestben árverezett 93 erdőrésztől csak 22-nél volt az ajánlat elfogadható és az ajánlat a becsültárat rendszeren csak egész kevéssel múlja felül, miből következtethetni, hogy a kereslet nem volt nagy, vagy hogy a becsülés nagyon megközelíti a valódi értékét.

Kimondatott továbbá, hogy utóajánlatnak helye nincs és hogy az elfogadott ajánlatok az elfogadás megtörténte után mindjárt az illető hivatal bejáratánál ki lesznek függesztve.

Miután a kerületek és községek a közcélú építkezésekhez szükségelt fát eddig az állami erdőkből vették, hol legközelebb találtak, a közgazdasági miniszterium kimondotta, hogy elejét vegye az ezáltal okozott nagymérvű károknak, miszerint e célokra fát csak előzetes kérelemre kaphatnak az illető testületek és csak oly erdőrészből, mely már kihasználás alatt áll.

A közgazdasági miniszterium továbbá a Dobruzsá befásítását erősebben fogantatba akarja venni. Ezen országgrész nagy kiterjedésű területeken semmi fával sem bír, mi a klimatikus viszonyokra nagyon rossz hatással van. Eddig 1900 ha fásítatott be mesterségesen, ebből 900 ha akáccsal. Jelenleg minden község köze-

lében erdő létesítése határozatott el, s e célra nagyobb pénzösszeg gyűjtetett.

Az állam a Dobruzsában nagy kiterjedésű területekkel bírván minden községben, ezen rendszabály könnyen keresztülvihető az ott már létesített faiskolák segítségével.

A juhtenyésztés emelése céljából a miniszterium f. év őszén konstantzai juhászatából 143 db kost adott el árverés útján. Ezek közt volt 21 rambouillet (vagy mint itt nevezik tisztavéri merinó), 62 drb spanca faju (ugy nevezetik a Dobruzsában előforduló régebbi merinó keresztezésből eredő birka faj) a többi a cigájának merinóval és southdown-val való keresztezése. A merinó kosok ára 70 leivel, a többi 15-30 leivel volt megállapítva.

Továbbá kiküldte a kormány egy közegét Oldenburgba, hogy fries és oxfordshiredown kosokat onnan hozzon be és a magántulajdonosokhoz is felhívást intézett, hogy ezen uton tenyészállatokat beszerezhetnek. Azonban csak 13 db fries-kos és három oxfordshiredown hozott be, közülök tíz magánosok részére.

A fries-kosokkal ugyanis az ottani cigájanyájon már néhány év óta a laza állami birtokon keresztezési kísérleteket tesznek, melynek eredménye, hogy az ivadékok nagyobb tejlőképességgel bírnak, azonban ezen állatok az itteni klimatikus viszonyokban kevés ellentálló képességgel bírnak.

Fontosabbak azon kísérletek, melyek Felső-Moldvában az astrachan birkaival történeket.

Ezen bocharai juh ugyanis Bessarábiában már régebbi idő óta tenyésztetik s néhány birtokon onnan kosokat hozott be, melyekkel a közönséges juh kereszteztetik.

Az eredmény igen jó, amennyiben a keresztezésből származó bárányok majdnem olyanok, mint a tiszta astrachanbárányok és bőrük 7-8 frankért értékesíthető. A felnőtt astrachan birka vagy keresztezések gyapjaja azonban igen csekély értékkel bír.

Az állami birtokok bérbeadására vonatkozólag a miniszterium egy új szabályzatot bocsátott ki, mely a bérlőnek az állammal szemben való kötelelességeit pontosan körülírja. E szabályzatból kiemelendők a következő új határozmányok:

A bérlő a birtokot az eddigi szokás szerint mivelheti, azonban a birtok egy negyed részét ugarnak kell hagynia, mibe azonban a lóhere, luczerna és baltaczim is beszámíttatnak, de két vagy több évig ugyanazon földet ugarnak nem hagyhatja.

Minden 800 hektáron felüli birtokon a bérlőnek lent vagy kendert kell mivelni és pedig minden 100 hektár után egy hektárt, minden 600 ha-on felüli birtokon méhészetet legalább 20 kassal kell létesíteni. Továbbá köteles a bérlő a birtokon legelőre járó tehének részére, akár övéi, akár nem, bikát tartani és pedig minden 50 tehénre egyet, mely kötelelességének ha nem tesz eleget, vagy nem megfelelő tart, az állam az ő költségén szerez be egyet, szintugy az előbbi határozmányok megszegése esetében kárpótlással tartozik, mely célból a miniszteriumnak jogában áll a bérterületet kiküldöttje által megsemmisíttetni, azonkívül a bérlő tartozik minden év június hó 1-éig egy mívelési tervet be-terjeszteni, melyben az ugarnak hagyott terület és a mívelés egyéb adatai fel vannak tüntetve.

A birtokon levő gyümölcsösök, szőlők s egyéb intézmények karban tartandók, semmiféle fa a miniszterium beleegyezése nélkül ki nem vágható, az épületek karban tartandók és a bérlő által saját költségén biztosítandók, a legelők és rétek engedély nélkül fel nem törhetők, a legeltetés az erdőekben meghatározott eseteket kivéve tilos.

A bérlőnek a bérlőletet másnak átadni, vagy albérlőnek adni nincs joga, továbbá, ha idegen állampolgár lévén, más állam fenhatósága alá tartozik, az állammal szerződés tekintetében idegen voltára semmi körülmény között nem hivatkozhatik.

Ámbár ezen szabályzat még nem vonja maga után az illető birtokok teljesen rendszeres kezelését, mégis az állambirtokok nagy kiterjedése és az egész országban való eloszlása folytán az újabb intézkedések, ha keresztül vitetnek némiképp, szemben az eddigi gazdálkodás módjával, haladást jelentenek.

A gyümölcsfatenyésztes emelésére a miniszterium négy állami gyümölcsfakertből következő nemesített egyéves, két vagy három éves

csemeték eladását hirdette: 22,312 alma, 8069 körte, 1948 cseresznye és meggy, 1955 barack és mandula, 1598 szilva, 1100 gesztenye és 418 diófa csemetét.

Az árak egyéves csemetéknél 65 bani, kétévesnél 1 fre 25 bani, háromévesek és idősebbeknél 1 fre 90 bani. Dió kétéves 56 bani, idősebb 1 fre.

A gyümölcsfacsemeték ezen faiskolákban rendszeres kezelés mellett nagyon jól fejlődnek s a talaj általában a gyümölcs fejlődésére kiválóan kedvező, eltekintve a síkságon uralkodó erős szelektől, melyeknek leginkább a magasabb fák vannak kitéve. Azonban a gyümölcsfakultúra általában — eltekintve egyes vidékek szilvakultúrájától a Kárpátok alján levő részeken — különösen az ország sík részeiben nagyon hátra van.

Mindazonáltal a friss és szárított gyümölcs kivitele tetemesen emelkedett, a friss gyümölcsnél az 1899. évi két millió kgról hat millió kgra, a szárított gyümölcse 27 millióról, 47 millióra, mindkettő legnagyobbbrészt Ausztria-Magyarország felé. A németországi piacra a romániai aszalt szilva egy a román hivatalos lapban közzétett jelentés szerint nem bír a megfelelő minőséggel, s csak igen olcsó áron volna értékesíthető, egyéb jó minőségű gyümölcs mellett, minek oka főképp a megfelelő szárító-kemenczék hiányában és az eljárásban rejlik.

Legutóbb kiadott jelentésében a közgazdasági miniszterium közzé teszi azon gyárak és ipari vállalatok jegyzékét, melyek az ipar előmozdításáról szóló törvény által megengedett kedvezményben részesülnek.

(Lásd a táblázati statisztikát.)

Ezen iparstatisztikából látható, hogy a befektetett tőke után az első helyet a ezukorgyárak foglalják el, míg az ipartelemek és az alkalmazott munkások száma után első helyen a fűrészgárak állnak, továbbá a papír, bőr és metallurgiai gyárak.

Az egyik főfeltétel, melyhez a törvényben előrelátott kedvezményeket fűzik az, hogy a gyárban alkalmazott munkások kétharmad részének román állampolgárnak kell lenni, s főképp ezen okból utóbbi időben több gyártól megvonatott a kedvezmény.

Miután pedig többször előfordult, hogy a gyárak a törvény értelmében vámmentesen behozott gépeket vagy géprészeket más célra fordították, mint amelyre a törvény szerint joguk lett volna, a miniszterium körrendeletben meghagyta, hogy csak azon esetben adatik meg a vámmentesség, ha a kérvény eziránt minden esetben egy hónappal a behozatal előtt beadatik és ahhoz egy tervrajz is csatoitatik, melyből kitűnik, hová és mily módon szükségeltetik az új gép vagy géprész.

Ezen kimutatásban nem foglaltatnak benn a szeszgyárak, melyek utóbbi időben a kiviteli prémium leszállítása és a fogyasztási adó fel-emelése folytán válságos helyzetbe jutottak, úgy, hogy az 1896-ban még számar 52 szeszgyár közül jelenleg csak három működik.

Popovics A. szeszgyártulajdonos egy fel-tűnést keltett röpiratban a szeszgyárakról következtetéseket írja:

Az 52 gyár 1894-1895-ben 287.669,445 fokot, 1895-1896-ban 235.429,900 fokot termelt, fokonként 5 bani fogyasztási illeték mellett; ez azután 8 banira emeltetett fel, de ennek daczára a termelés 1897-1898-ban meg 183.291,000 és 1898-99-ben 279.000,000 fok volt, mi az állammal közel 23 millió jövedelmet hozott. Ekkor azonban a fogyasztási illeték 12 banira emeltetett, a kiviteli prémium pedig 2½ baniról 1 banira leszállított.

Az eredmény az volt, hogy 1899-1900-ban a termelés 131 millió fokra süllyedt és az állam csak 13 millió leit vett be, az 1900-1901. évi évadban pedig már csak három gyár maradt működésben és a kivitel majdnem teljesen megszűnt.

A szerző kiemeli a szeszgyárak nagy jelentőségét a mezőgazdaságra, hogy az olcsó s különösen romlott gabonát, főképp tengerit ezen uton legjobban lehet értékesíteni, s hogy a gyárak képesek lettek volna a moslékkal 50,000 drb marhát hizlaltani, miáltal a gazdák selejtes marháikra a gyárakban vevőkre találtak volna.

Mint hogy az eredmény mutatja, hogy 12 bani fogyasztási illeték és egy bani kiviteli prémium mellett a gyárak nem létezhetnek meg, a szerző az államkincstár érdekében is, mely

Évente sok milliót így elveszt, az illetéknek 8 banit való leszállítását és a kiviteli prémium felemelését követeli, egyebekben pedig javaslatba hozza az állami szeszmonopólium behozatalát, melyből az állam tetemes nyereségre tehet szert, s melyet a gyárosok, miután gyáraik így megváltatnának, szinte örömmel üdvözölnének.

Hogy különben bevételét a szeszégetésből biztosítsa a kormány, még a múlt évben az adóról adómentesen égetett szilva- és gyümölcs-palínkára adót vetett ki, mert jó szilvatermés esetében a bevétel a szeszből mindig csökkent, tekintve a belső fogyasztást tekintetbe véve. De miután a szilvapalínkára kivetett adó csak öt baniban állapított meg és 1900-ban nagyon bő szilvatermés volt, ezen körülmény is hozzájárult még a szeszgyárak válságos helyzetéhez.

A halászat Romániában az 1896-ik évi halászati törvény életbeléptetése óta nagy haladtnak örvend. Románia összterületéből 807,000 ha halászatilag kihasználható, mely területből 286,000 ha tavakra, 407,000 ha mocsarakra és 13,000 ha a folyókra esik.

albizottság küldetett ki, hogy a sertés kivitel kérdését tanulmányozza s nyújtson közelebbi tájékoztatást az iránt, hogy szövetkezeti úton miként lehetne sertéseket Angliába, Ausztriába esetleg Németországba exportálni úgy, hogy a sertések nem élő állapotban, hanem feldolgozva vitessenek ki. E végett szükséges lenne egy vágóhid létesítése vagy egyébként egy vágóhelyiség megszerzése. A kiküldött bizottság ezirányban eljárásnak eredményét előadó fogja előterjeszteni.

Jeszenszky Pál előadó: azt hiszi, hogy felesleges volna részletesen megindokolni annak a szükségességét, hogy sertésértékesítésünk biztosítása érdekében egy sertés kiviteli vágóhid létesítése nélkülözhetetlen. Ez a kérdés annyira megérett, hogy a szövetségi nagygyűlés már egy évvel ezelőtt kimondta, egy ily kiviteli vágóhid létesítésének szükségességét. A vágóhid létesítésének legnagyobb nehézsége azonban a pénzkérdés; ezirányban hosszabb tárgyalásokat folytatott a bizottság, de sajnos arra a meggyőződésre jutott, hogy a tenyésztőket nem lehet oly módon bevonnai a vállalkozásba, hogy a

rendelkezésükre, ami a sertések után darabonkint fizetett díjat szintén emelné. Bizonyos előnyei volnának azonban mégis annak, ha a szövetkezet a fővárosi sertés-vágóhidat venné igénybe, mert a személyzeti fizetés, kőszén, jég stb., mik tetemes kiadást okoznak, elesnének.

Ha az alakítandó szövetkezet nem a fővárosi sertés-vágóhidat veszi igénybe, hanem külön vágóhidat épít, ez a bizottság számítása szerint körülbelül 300 ezer frtba kerülne. S ha most a két összeget szembeállítjuk s ha a fővárosnál sikerülne 50%-os engedményt kieszközölni, akkor egyre menne, hogy akár a fővárosi sertés-vágóhidat vegye a szövetkezet igénybe, akár pedig külön telepet létesítsen; ez utóbbinak azonban nagy akadálya az, hogy a főváros elvi szempontból nem engedélyezi területén külön vágóhid felállítását.

Szóló ezután ismerteti a tőkebeszerzés módozatait és rentabilitását s felhívja, hogy Dániában 40 társulat van, melyeknél a gazdák nem fizetnek se semmit sem, hanem a szövetkezetek költségeit a gazdák törleszik az évenkint eladott sertések árából. Ha a szövetkezet állami szubvenzióban részesül s ezen szubvenziótlekötő a kölcsöntnyújtó pénzügyintézetnek, akkor a szövetkezet megalakítható anélkül, hogy a gazdaközönség azonnali pénzáldozata igénybevételével. Szóló a tőkebeszerzést akként kontemplálja, hogy minden 25 darab sertés után 10 koronás üzletrészt jegyezzen a tenyésztő s ezen üzletrészekre a sertéseknek eladási árából darabonként egy korona vonassék le. A szövetkezeti tagok kettős kötelezettséget vállalnának a jegyzett üzletrészekre, tehát korlátolt szövetkezet lenne kétszeres felelősséggel.

Gróf Dessewffy Aurél kérdi, hogy van-e annyi sertés az országban, amennyire ez a számítás alapulna.

Pirkner János: konstatálja, hogy azzal a hussertésanyaggal nem rendelkezünk, hogy ezt a vállalatot erre alapítsunk, de az ország tekintélyes részén a gazdák könnyen változtathatnak a tenyésztés irányán s hogy ezt eddig nem tették, az tisztán az értékesítés nehézségein mulott. Az angol piacon oly nagy a hussertés iránti szükséglet, hogy nem tudunk annyit termelni, amennyit ott eladhatnánk, úgy hogy Anglia kénytelen tengerentúli hussertést fogyasztani. Ha mi első minőségű húst bírnunk kivinni Angliába, az ott kitűnően lesz értékesíthető. A földmívelésügyi miniszter gondoskodott arról, hogy a hussertés tenyésztésére való átmenet az arra alkalmas helyeken minél gyorsabban keresztül vitessék. Felhívja a figyelmet arra, hogy az orosz kormány és orosz gazdátársadalom az angol kivitel tekintetében a legnagyobb erőfeszítéseket teszi; két nagy gazdátársaság ment ki Angliába tanulmányozni az értékesítési viszonyokat és Szerbiából is megkezdődött az export, sőt Szerbiában létesült egy huskiviteli vállalat, amely 40 ezer korona értékben Yorkshire kanokat vásárolt kiosztás végett.

Dessewffy Aurél gróf: Pirkner előadása megnyugtatta szót, s mert az állategészségügyi kifogások, amelyek kivitelünk ellen Európában szerte emeltetnek, bennünket arra utalnak, hogy leült állapotban igyekezzünk kivinni sertést. A maga részéről feltétlenül a szövetkezet létesítése mellett foglal állást. Nézete szerint azonban míg az általános vámtarifa és a kereskedelmi szerződések kérdése tisztába nem hozatik, bizonytalanság előtt állunk, mert esetleg oly vámtarifákat léptethet életbe Németország, amelyek mellett oda sertéseket leült állapotban kivinni nem lehet.

Lestyánszky Sándor: szintén osztja Dessewffy agályait s óvatosságot ajánl a bizottságnak, hogy míg a vámkérdésekkel nem vagyunk tisztában s míg a német husszemle-törvény végrehajtása iránt nincs intézkedés Németországban, addig Németországot kombinációba venni nem lehet. Az Angliába irányuló husexportnak szövetkezeti úton való megoldását helyesli.

Sierbán János: szintén tanulmányozta az angol viszonyokat s azt tartja, hogy kis mennyiségek exportálásával Angliában boldogulnunk nem lehet.

Jeszenszky Pál titkár: felvilágosítást ad a számítás mikéntjére nézve. Szükségünk van egy millió korona tőkére, ha ennek kamatgaranciaját az állam magára vállalja, akkor 500 ezer koronát bármely pénzügyintézet folyósít. A tőkét oly módon biztosíthatja a szövetkezet, hogy a

Gyárak száma.	Gyár megnevezése	Munkások száma	T ő k e			Értéke az állami által adott kedvezményeknek							
			épületek értéke	berendezés értéke	összesen	az egyszer és mindenkorra adott kedvezményeknek	az évről-évre adott kedvezményeknek						
			lei	bani	lei	bani	lei	bani					
1	7 Mesterséges ásványvizek és italok	186	726,089	80	787,816	90	1,513,906	70	500	—	52,310	03	
2	4 Graphikus műintézetek	548	607,479	29	729,389	15	1,336,868	44	4736	70	18,096	20	
3	3 Bazalt és kerámiai gyárak	578	1,324,881	58	953,245	39	2,278,116	97	—	—	109,637	—	
4	11 Csokoládé- és tésztagyárak	582	2,024,239	52	1,350,700	30	3,374,939	82	17,600	—	154,401	96	
5	5 Tégla- és téglagyárak	371	2,781,469	49	492,415	80	3,273,885	09	11,670	—	73,688	40	
6	30 Fűrészgépgyárak	4713	2,379,689	10	3,428,727	75	5,808,416	85	69,315	—	655,043	23	
7	6 Konzervgyárak	118	571,074	50	368,952	80	940,027	30	—	—	140,627	50	
8	5 Czemengyárak	395	1,823,441	06	1,326,318	06	3,149,759	15	18,150	50	484,382	50	
9	7 Papírgyárak	1046	4,315,543	30	4,383,960	95	8,699,504	26	5,700	—	1,012,341	50	
10	6 Gazdasági gépgyárak	296	1,567,971	15	475,501	—	2,043,473	15	—	—	34,709	39	
11	5 Fa- és vasbutor	545	546,535	30	296,283	34	842,818	64	—	—	67,363	70	
12	16 Vas- és érc	1359	4,380,044	38	2,390,430	30	6,770,474	68	49,640	—	659,271	50	
13	13 Petróleum	564	1,763,473	09	3,961,332	37	5,725,060	37	—	—	293,756	—	
14	21 Posztó- és szövőgyárak	1855	5,683,473	45	6,078,594	14	11,762,067	59	183,089	76	2,280,803	45	
15	13 Gyertya, szappan és illatszerek	461	1,108,505	04	430,458	40	1,537,963	34	—	—	812,944	98	
16	5 Üveg	349	304,664	43	195,347	—	500,011	43	—	—	339,181	—	
17	12 Bőr	723	1,651,038	85	4,770,067	25	6,421,106	10	—	—	171,008	61	
18	10 Növényi olaj	422	912,454	54	1,182,987	26	2,095,391	80	38,040	—	637,898	56	
19	9 Mész és gipsz	637	1,021,768	99	941,348	14	1,963,117	13	11,190	50	49,562	—	
20	8 Cukor és glukose	3244	8,256,770	64	5,913,249	08	14,169,929	70	1,345,729	75	3,221,542	03	
196			18,992	43,810,873	43	50,456,065	07	94,266,938	50	1,755,402	20	11,268,482	44

Különösen az állami halászat, melyhez az Alduna, a Pruth és a Dobruzsai tavak tartoznak, s mely részben házi kezelés alatt áll, mutat nagy előmenetelt, s a halászatból erdő államjövödelmek folyton emelkednek.

Mióta pedig Oroszországgal megkötötték a halászati konvenczió, a halászati ügyek egy-egy rendezése folytán úgy a Duna, mint a Pruth két partján és a Fekete tengerben még további emelkedés várható.

A folyó évi szeptember havában Ostendében tartott halászati kiállításon a román állam és koronauralkodalmak is részt vettek és a grand Prix s Ostende város díján kívül a kiállításról szerkesztett jelentésben a román halászat különösen kiemeltet és részletesen ismertettet.

A halkivitel a nemes halakban évről-évre tetemesen emelkedik is, míg 1895-ben 360,000 kg. vitett ki ezen halakból, 1900-ban a kivitel 2,186,000 kgra emelkedett, a kaviaré 2100 kgról 14,800 kgra, de a közönséges halak meg nem nevezett külön kivitele 1900-ban csak 1,510,000 kgot tett ki, holott volt esztendő, melyben a kivitel ezen halaknál a négy millió kgot is felülmúlta.

A sertés kiviteli vágóhid létesítése ügyében kiküldött bizottság ülése.

(1902. január hó 4.)

Jelen voltak Wekerle Sándor elnöklete alatt: gróf Dessewffy Aurél az OMGE. elnöke, Dorner Béla, Forsier Géza, dr. Gallovits Zoltán, Jeszenszky Pál, Krick Aladár, Lestyánszky Sándor, Mérey Lajos, Nádasdy Ferencz gróf, Pirkner János, Reiman Gyula, gróf Szapáry László, Tolnay Lajos, Vancsó Gyula, Sierbán János bizottsági tagok.

Dr. Wekerle Sándor a bizottság elnöke a gyűlést megnyitja üdvözlőlvén a megjelenteket. Előterjeszti, hogy a múlt ülésekből folyólag egy

szükséges egy millió korona üzletrészt jegyez-zék. Van azonban egy mód, amelynek segítségével anélkül, hogy a tenyésztőknek azonnal pénzzel kellene hozzájárulniuk, a kérdés sikeresen megoldható volna. Erre nézve Önagyméltósága az elnök ur kíván részletes előterjesztést tenni s szólo egyelőre csupán annyit jelez, hogy ha a földmívelésügyi miniszterium bizonyos mérvű segítyt biztosít, akkor a kérdés minden nehézség nélkül meg lesz oldható.

Wekerle Sándor elnök: mindenekelőtt utal arra, hogy a megejtett tanulmányok arra az eredményre vezettek, hogy mi az angol piacokra csakis hussertést tudunk kivinni. Húsértés állományunk azonban oly csekély, hogy kizárólag erre az üzletet berendezni nem lehet. Zsirterest lehet kivinni Ausztriába és Németországba s kívánatos lenne, hogy a létesítendő szövetkezet rendszeresen foglalkozzék ezzel is, mert mint az utóbbi hetek tapasztalatai igazolják, a kivitel oly tömeges volt legutóbb, hogy a rendszertelen kivitel miatt Németország elárastatott sertéshussal s most már a kivitel nem lukratív; ha azonban egy létesítendő szövetkezet a kivitel arányossá tételét lehetővé tenné, úgy hasonló kalamitás el volna kerülhető.

A bizottság két irányban tett számításokat arra nézve, hogy az üzlet megkezdhető legyen. Vagy a szövetkezet maga létesít vágótelepet, vagy pedig a főváros által létesített sertés-vágóhidat lehetne igénybe venni. A főváros sertés-vágóhidja csakis a délutáni órákra bocsájtatnék a szövetkezet rendelkezésére és pedig egy külön vágóhelyiség, a forrázóhelyiség és a hűtő épület egy része.

A főváros által a helyiségek igénybevételeért darabonkint a sertések után 3 kor. 35 fillér esnék, amellyel, hogy a hűtőkamarákat külön kellene megfizetni. E módozat mellett a szövetkezetnek évenkint a főváros részére 250 ezer koronát kellene fizetni s még hozzájárulni ehhez az is, hogy a takarmányozás nem bocsájtatnék

tenyésztők által jegyzett, de be nem fizetett üzletrészeket lekötő a kölcsöntnyújtó intézetnek. Az üzletrészeket pedig a tenyésztők a beállított sertések árából darabonkénti 2 koronás részletekben törlesztik. Minden 25 sertés után egy üzletrész jegyzetnek 100 koronával. Ekként a szövetkezet alapvagyonát előteremthető s miután 72 ezer darab sertést vettünk alapul, 720 üzletrészt kellene jegyeztetni. A beszállított sertések után a darabonkénti 2 koronás levonással egyszerű felelősségre lehetne fektetnünk az üzletrész jegyzést. A még szükséges 500 korona alapító üzletrészek jegyzése után lesz előteremthető, melyet tenyésztéssel nem foglalkozók is jegyezhetnek.

Mérey Lajos azon nézetének ad kifejezést, hogy ezen vállalatnak önállóan kell lenni s szóló még az esetben sem menne a fővárossal való egyezkedésbe bele, ha ez hajlandó volna 50%-ot engedni a kikötött díjakból, mert a főváros ugyanis csak rövid időre köthet szerződést s ezen szövetkezetnek egy testülettől függenie nem szabad. Szóló szükségesnek tarja, hogy a bizottság Angliában a helyszínen szakértők közbejöttével tanulmányoztassa az értékesítési viszonyokat.

Rubinek Gyula, Vancsó Gyula és gróf Szapáry László hozzászólása után Forster Géza hosszasan indokolja a szövetkezet mielőbbi létesítésének szükségességét és erre való tekintettel a mellett foglal állást, hogy a szövetkezet legalább egyelőre saját telep létesítése helyett a fővárosi sertés-közvágóhidat vegye igénybe. Ezek után

Wekerle Sándor elmők a tárgyalás eredményét a következőkben összegezi:

Felkérendő a földmivélsügyi miniszter, hogy a hussértés-tenyészanyag kiosztását, illetve beszerzését közgeivel közvetítse. Ugyancsak felkérendő arra is, hogy a szövetkezet létesítésére szükséges tőke 5%-os kamatjának felét állami szubvenzió gyanánt adja az ideig, míg a szövetkezet tagjai az általuk jegyzett üzletrészeket a darabonként 2 koronányi levonással törlesztik. Felkérendő a kereskedelmi miniszter, hogy az államvasutak igazgatóságát utasítsa arra, miszerint a szövetkezet által igényelt hűtőkocsik megfelelő számban berendeztessenek s ugyan- csak a kereskedelmi miniszter kéresek fel arra is, hogy az esetre, ha a szövetkezet külön telepet létesítene, a szükséges iparvágányt szolgál- tassa és a törvényben az ipar részére biztosított kedvezményeket megadja. Felkérendő a pénzügyminiszter ipari só engedélyezésére és az ellenőrzési módok megállapítására, felkérendő a földmivélsügyi miniszter, hogy közgeivel irassa össze a hussértések állományát, esetleg a gazdasági szakudósítók által, hogy ekként a szövetkezetek létesítésénél aprokszimativ számítását tenni lehessen.

Lestyánszky Sándor: a miniszter ur ép most rendelte el a tavaszi állatvizsgálatok foganatosítását az állami közgeeknek. Hogyha az egyesület megszövegné azon kérdőpontokat, amelyekre feleletet vár a hussértésesre nézve, azt hiszi szóló, hogy a miniszter nem zárkóznék el az elől, az állami közgeekkel az adatokat beszereztesse.

Többek hozzászólása után a bizottság elhatározza, hogy az OMGE-t felkéri, hogy az elmők által pontokba foglalt javaslat értelmében felterjesztést intézzen a kormányhoz; ha e kérelmekre az OMGE. az illető miniszteriumoktól a választ megkapja, akkor a bizottság újabb összejövetelen az előadó által akkorra kidolgozandó szövetkezeti alapszabálytervezetet is vita tárgyává fogja tenni.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdés.

22. kérdés. Évente nagymennyiségű olajpogácsára van szükségem s én azt a vidékemen levő kisebb olajverőktől igen jó minőségben szoktam beszerezni, különösen tökmagpogácsát. Legnagyobb szükségem azonban az év szeptember havában van, amidőn még friss pogácsát nem kaphatok s a régi pogácsa étésével nem érem el hízóimnál a kívánt eredményt, miért is kérem a Köztelekben felvilágosítást adni, valjón mily eljárást kell követnem, hogy az olajpogácsa egészségesen, egész szeptember hó végéig eltartható legyen. J. I.

23. kérdés. A télen kihordott istállótrágyát, mely április májusban lesz alászántva, jobb-e azonnal eltergetni, vagy kevesebbet veszt-e, ha 1/3-od szekeres kupaczkokban lesz az a táblán elhelyezve? P. Gy.

24. kérdés. Könnyű, ugynevezett futóhomokon milyen koránérő tengeri volna vetendő, úgy hogy az még szeptember első felében megérnék, mivel a tengeritáró még az évben rozsszal bevetendő lenne. Egyidejűleg kérem velem tudatni, hogy az ajánlott koránérő és homokon diszlo tengeri hol volna beszerezhető? Sch. A.

Felelet.

Répaszelet egyszerű eltartási módja. (Együttal felelet a múlt évi 617. sz. kérdésre.) Becses lapjuk múlt évi 94. számában a kérdések és feleletek rovatában megjelent közleményből kiindulva azt látom, hogy manapság is igen sok gazda van, aki a répaszelet télire való elvermelésével nincs tisztában. Egy kevés költséget igénylő répaszelet elrakási módot akarok tehát ismertetni, amelyet a zala-szent-gróti uradalomban évek óta sikerrel alkalmazunk.

A szeletnek magasabb fekvésű helyet, de csak annyira, hogy az esőviz hozzá ne érhesse, kijelölünk, s minden veremását mellőzve, szalmával megágyazunk s a szeletet 3-4 méter alapu és 3 méter magasságu prizmába felhánnyuk s 20-30 cm. vastagon szalmával s utána lehetőleg azonnal 40-50 cm. földréteggel befedjük. A beföldeléssel azért kell sietnünk, mivel a szelet levét ereszt s könnyen ezetes erjedésbe mehet át.

Az így eltett szelet olyan szépen megéri, hogy a késő tavaszi hónapokig is veszély nélkül eltartható s a hízó ökreink jobban kedvelik, mint a gyárból kikerült friss szeletet.*

Zahorán Pál.

Olajpogácsák eltartása. (Felelet a 22. sz. kérdésre.) Az olajpogácsák, így a tökmagpogácsa is, mint általánosan ismert, zsir- és protein- dús takarmányok. Ha az a kérdés, milyen módon kell ezeket a takarmányokat eltartani, hogy meg ne romoljanak, illetőleg hogy mint a kérdező levélben áll, még szeptember hónapban is, a mikor még friss olajpogácsa nincs, használni legyen az etethető hízó marhával, úgy tekintetbe kell venni, mi idézheti elő az olajpogácsák romlandóságát. Az olajpogácsákban romlandó épen a legértékesebb két alkotórész a zsir, illetőleg olaj és a fehérje. A zsir megromlása mint ismeretes, a zsir avasodásában nyilvánul, az avasodás abban áll, hogy nyirkos levegő, napfény és a levegő oxigénjének behatására az olajok savanyu vegyületekké alakulnak, azért ha a zsirt avasodástól meg akarjuk menteni, azt száraz, lehetőleg sötét és levegővel bőven nem érintkező helyen tartjuk.

A fehérjefélék, így az olajpogácsa fehérjeje — proteintartama is a könnyebben megromló része a takarmánynak; nedves helyen levegőtől elzárva, illetőleg levegővel bőven nem érintkezve azonnal erjed, igen könnyen penészedik és ilyen módon takarmányozási célokra nemcsak értéketlenné, de károsá is válik. Ezekből kifolyólag a dus fehérjetartalmu takarmányokat száraz, világos, levegőtől bőven járt helyen, nagyobb tömegekbe fel nem halmazva, gyakran forgatva kell eltartani, hogy azokon a legesekelebb penészedés ne mutatkozzék.

Az elmondottakból világos, hogy a zsir is, a protein is száraz helyet óhajt, de míg a zsir a világos, levegő járta helyen megromolhat, a protein éppen ezt kívánja.

Ilyen körülmények között azt kell mérlegelni, mi jár nagyobb értékvesztéssel és mi veszélyesebb takarmányozási szempontból, a zsir vagy protein megromlása?

*) Csak hogy az eltartás ezen módjánál a szeletből sok nedvesség sajtolódik ki, ezzel pedig tápanyag megy veszendőbe.

Az avas zsir nem ártalmas, a megromlott protein igen, azért a pogácsa száraz, világos, levegőjárta helyen, kis csomókban, gyakran megforgatva tartandó és hogy szeptemberben etetve minden veszély nélkül való legyen, ha még a romlottság semmi jelét sen észlelhetnők azon, óvatosság szempontjából leghelyesebben cselekszünk, ha a pogácsát már felapritott állapotában szokásos módo meggőzöljük, illetőleg magas fokú vizgőz behatásának teszszük ki, mert ezzel a művelettel a takarmányt nem értéktelenítjük, de ha azon pusztá szemmel fel nem fedezhető penészgombák lettek volna, azokat előljük és így az egészségre ártalmatlanná teszszük.

Dr. Muraközy Károly.

Trágya eltergetése. (Felelet a 23. sz. kérdésre.) Az okszerű trágyázás egyik főkövetelménye az, hogy a kihordás után a trágya azonnal, minél egyenletesebben eltergetendő. Ha a kérdésttevő szerint kupaczkokban hagyjuk meg a trágyát, akkor a ganaj természetszerűleg tovább folytatja a korhadást és úgy az esőnek, mint pedig a hólének kilugzása következtében az ugynevezett telek, helyesebben, mondva buja foltok támadnak és így a még beteretetlen földrészekre már csak kilugzott, erőtlen ganaj kerül. Így tehát könnyen konstálható, hogy a kupaczkokban való meghagyása a trágyának, nemcsak, hogy több veszteséget okoz, de a ganajban foglalt növényi tápanyagok sem oszlanak el egyenlően, mert a míg az említett buja foltokra sok tápanyag jut, addig az üres földrészekre már csak a kilugzott trágyaanyag kerül. A trágyának a kupaczkokban való meghagyása ellen még az is szól, hogy a bujafoltok helyén a vetés erősen megdő, végül, hogy e foltokon a gabona későbbben érik, minek folytán az éretlenül lesz learatva, tehát csak töppödt szemet adnak. M. S.

Koránérő tengeri. (Felelet a 24. sz. kérdésre.) A nálunk nagyban termesztett tengerifélék között legkorábban érik a csinkvantinó és a székely tengeri. Az első keményszemű, ez utóbbi puha tengeri. A csinkvantinó megfelelő sortávokra vetve — a homokon 50 cm. sortávokra és 30 cm.-re a sorokban — jötermést ad, de az a hátránya, hogy igen aprócsövű és ezért szedése szaporítatlan. A székely tengeri nagyobbcsövű, azonban nagyon kevésbé kiegyenlített tengeri, mely a sik vidéken hosszabb tenyészidejűvé válik, ezért gyakrabban kell magot változtatni. Ezen tengerifélék már augusztusban beérnek, középkorán szeptember első felében beérő tengerifélék az alsuthi és a florentini.

Megjegyzem különben, hogy könnyű homokon csak akkor érdemes tengerit termesztetni, ha az jól megtrágyázott földbe kerül, továbbá, hogy a tengeri a rozsnak nem jó előveteménye.

Az említett tengerifélék beszerzési forrásai czinkvantinó: gazdasági akadémia M.-Óvár, székely: Szentkirályi Árpád Székely-Keresztur, alsuthi: főhercegi uradalom Alsuth, florentini: pannonhalmi apátság uradalma Győr-Hece.

Cs. S.

IRODALOM.

A földbirtokosok és gazdatisztek közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1900. évi 27. t.-cz. könnyebb megérthetőségre szolgáló közhasznú könyvecskét állított össze Kassay Adolf. A 77 oldalra terjedő könyv közli az 1901. évi 1501. sz. földmivélségi miniszteri rendelet és peres ügyekbeni eljárás szabályokkal és döntvényekkel ezen iránypéldányokat is, a melyekre úgy a szolgáltatadónak, mint a gazdatiszti szolgálatot teljesítőnek a mindennapi életben szüksége van. A közigazgatási ügyekben u. m. a gazdatiszti képesítésnél és alaki képzettség, oklevél hiánya miatti felmentésnél, annak törvényes megállapításánál, hogy a gazdatiszti ezimet jogosan használhatja-e valaki; továbbá a birtokos és gazdatiszt között

felmerült peres ügyekbeni eljárást könnyen érthető modorban tárgyalja. Azonkívül egy a közigazgatási, valamint a peres ügyekbeni eljárásnál minden egyes esetre irománypéldákat mellékel. A könyv ára 1 korona s megrendelhető a szerzőnél Budapest, IV., Irányi-utca 18.

Szőlőszeti és Borászati Lap Naptára 1902-re, szerkesztette **Maurer János.** Kecskeméten jelent meg e czímen egy dus és változatos tartalommal ellátott naptár, a melynek hasznos szőlőszeti részének minden magyar szőlősgazda hasznát veheti. A több ábrával díszített naptár megrendelhető szerzőnél Kecskeméten; ára 1 korona.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
OMGE. közleményei.....	33
Sertéshuskvitel Németországba.....	33
Románia ezidőszerinti gazdasági állapotáról.....	35
A sertéshuskviteli vágóhid létesítése ügyében kiküldött bizottság ülése.....	37
Növénytermesztés.	
Zöldtrágya homoktalajra.....	34
A zöldtrágya alászántása.....	34
Allatgyógyászat.	
Vágóhid kisebb város (2000—6000 lakossal) részére.....	34
Irodalom.....	38
Levelészekrény.....	38
Vegyesek.....	39
Kereskedelem, tőzsde.....	40

Ülésnapok a Köztelken.

1902. január 9. d. u. 4 órakor. Egyesületi tanács ülése.
 „ január 23. d. u. 4 órakor. Kodifikációs bizottság ülése.

Czimadományozás. A király a földművelésügyi miniszter előterjesztése folytán **Péchy József** földművelésügyi miniszteriumi osztálytanácsosnak, a miniszteri tanácsosi czímet díjmentesen adományozta. **Péchy József** a „Köztelek” olvasói tartalmas talajjavítási cikkeiből eléggé ismerik; kitünő munkásságával s a szakirodalom buzgó mivélésével méltán szolgált rá a kitüntető czimre.

Közgazdasági előadó. A földművelésügyi miniszter ifj. **Pataky László** deésfalvi földbirtokost Kis-Küküllő vármegye közigazgatási bizottságába közgazdasági előadóvá nevezte ki.

Kinevezések. A földművelésügyi miniszter **Nagy Elek, Konya András** és **Vida István** gazdasági segédeket az aradi jószágigazgatóság személyzeti létszámába kincstári ispánokká nevezte ki.

A ruthén nép nyomora. A „Köztelek” hasábjain többször került szóba a magyarral testvérnép, a ruthénak élete, szegénysége, birtoktulajomna, továbbá szorgalma, munkássága, amelyet érvényesíteni nem tud, mert elnyomják hiénatermészetű emberek. A jobb sorsra

érdemes nép, amelynek élete jobbulásához a kormány is megtette a szükséges intézkedéseket, még mindig senyved s halad a végső pusztulás felé, amelynek vége az elzűllés, elszegényedés, azután a vándorbot, távol nyugati országok felé. Mi, akik a kisemberek javát akarjuk s a kivándorlás káros következményeinek megállítására keresünk gyakorlati megoldásokat, elszomorodott szívvel nézzük azokat a leleplezéseket, amelyek a ruthén nép nyomorát, szípolozását tárják legujabban is elénk. Az alsó-kalocsai tömeges árverés a törvénynek oly arzulutése, mint Máramarosmegye egyes vidékein divik, végpusztulása lehet nemcsak a szegény mindenből kifosztott ruthén népnek, hanem az ország minden magyarjának. Régóta hirdetünk ezek ellen gyökeres reformokat, régóta hangoztatjuk a kisemberek ügyének rendezését, a hitelügyek megjavítását, a birtokminimumot, amely az alsó-kalocsaihoz hasonló eseteknek elejét venné; mondtuk azt is, hogy az idegen s a hazai termékeny anyagot kiszípolozó elősködők beözönlésére semmi szükségünk nincs ezen beözönlést megakadályozni első hivatásunk legyen. Állításaink s kívánalmaink igaz voltáról — sajnos — mindjobban és jobban győznek meg bennünket a tények; itt az uzsora, amott a vesztegetések, csalások, törvénykijátszások, amelyek egy jobb sorsra érdemes nép végpusztulását eredményezik. Fájó szívvel nézzük ezt s apellálunk, ugy a kormányzatra, mint a társadalomra, találjunk végvalahára módot arra, hogy véreinket, akik a hazának göröngyeit áztatták és áztatják véres verejtékükkel, mentsünk meg.

Földművelésügyi költségvetés. A képviselőház pénzügyi bizottsága január 4-én és a következő napokon tárgyalta a földművelésügyi miniszterium költségvetését. A fontos újításokkal ellátott tárcza idei költségvetésében kiemelendő a **székelyföldi akció**, az **öntöző-esatornák** létesítésének előkészületei és az **állami erdővásárlások**. A tárgyalások során több fontos tárgy került szóba, így az, hogy a készülő vámtarifában a mezőgazdasági érdekek mennyire érvényesülnek, a téli kikötők s a ruthén akció továbbterjesztése, a felújított szőlőterületek és borfogyasztás adójának további felfüggesztése, a legelőkérdés rendezése. A kisbirtokosok hitelének rendezése, a hegyi korok védelme a homoki borok ellen, az olasz borvám stb. A bulgáriai magyarok visszatelepítése, folyóvizek szabályozása szintén tárgyalás, illetve hozzászólás alapját képezte, ugyszintén a szövetkezetek okszerű fejlesztése, mint a német vámtarifával szemben való állásfoglalás. A gazdasági érdekképviselő a hitelintézmények kiegészítése s az értékesítés irányítása, a vasuti közraktárak szaporításával képezte még felszólalás tárgyát.

Darányi földművelésügyi miniszter mind-

ezekre felelve, elsősorban hangsúlyozza, hogy **téli kikötők** nagy költséggel máris létesítenek s a **székelyvizek** szabályozására is ki fog terjedni figyeime. Ami a felvetett **legelőkérdést** illeti, utal az állattenyésztés újabb fejlődésére, a **tejszövetkezetekre** s hajlandó a havasi legeltetés előmozdítására, esetleg törvényhozási uton is. A **földművelési ismereteknek** a nép között való terjesztését 200 téli tanfolyam szolgálta, melyet 30,000 résztvevő látogatott. A kormány továbbá teljes tudatában van a **szőlőfelújítás** ügyébe vágó kérdések és így a **borklauzula-kérdés** nagy fontosságának is. A **magyar bor hitelét** külföldön a borhamisítások rontották meg, ugy hogy a hamisítások kiküszöbölése borkereskedelmünknek is nagy érdeke. A külföld a hamisítások elleni akcióban sokkal messzebb ment még, mint mi mentünk. Hangsúlyozza különben a miniszter, hogy borkivitelünk újabb örvendetes emelkedést mutat, a pinczekezelés terén azonban még nagyon hátra vagyunk. A kormány az **uzsora**val szemben, bárhol is jelentkezzék, hatályosan fog eljárni, az ügyből azonban minden szubjektív momentum mellőzendő.

A nagyobb kérdések közül a miniszter a **vámtarifa** ügyében utal arra a nyilatkozatra, amelyet a miniszterelnök a szakminiszterek nevében is a pénzügyi bizottságban tett a kereskedelmi tárcza tárgyalása alkalmával. A mezőgazdasági és ipari termények egyenlő oltalomban fognak részesülni. A kereskedelmi miniszteren kívül, ki közvetlenül vezeti a vámtarifa ügyeket, ebben a szelő és a pénzügyminiszter, illetőleg közgei is az egész vonalon közreműködnek. A tárgyalások jelen stádiumáról azonban nem nyilatkozhatik. A **telepítésről** új törvényjavaslat készül, mely minden megoldási módot felölel. Védelmébe veszi a Kisbirtokosok Hitelintézetét és az Országos Központi Hitelszövetkezetet. Ez az utóbbi közel 45 millió korona kölcsönt adott eddig s ebből 19 millió nem váltóra adatott. Egy kölcsön átlaga 320 korona. Ez a központ azonfelül a parcellázások finanszírozásánál is segédkezett. A földhitel kérdéseivel különben a pénzügyminiszterrel együtt szándékozik foglalkozni, különösen a ruthén és székely vidékeken. A Székelyföldre a miniszter személyesen is le fog menni a székely akció bevezetésére. Többek rövid felszólalása után a bizottság a költségvetést általánosságban elfogadta. A részletes tárgyalást a bizottság f. hó 6- és 7-én folytatta.

Az állatvizsgálat új rendje. A gazdaságközönséget közelebből érdeklő rendeletet intézett a földművelésügyi miniszter a törvényhatóságokhoz, a mely, hivatva van sok gazda anyagi előnyeit mozditani elő. Szól pedig a rendelet az állatvizsgálatok eddig bizony nagyon is körülményes voltának megrendszabályozásáról, megkönnyítéséről. Kivánatos, hogy minden gazda ismerje az új rendet, a melyet az alábbiakban ismertetünk. Az állatok vizsgálat céljaira való összetételése elmarad, mert ezzel a fertőzés esetei előállhatnak. Az évi lóvizsgálatok föltétlenül megtartatnak, még pedig akként, hogy a községek területéhez ké-

MAUTHNER ÖDÖN cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. sz., és VI., Andrassy-út 23. sz.

Vásárol: lóhermagot, luczernamagot, fehérheremagot, tavaszi repczét, mustármagot, csibehurt, franczia perjét, mezei komócsint, bükkönyt, lenmagot.

Minták, ajánlatok és egyáltalán minden levelezés a központi irodába: (VII., Rottenbiller-utca 33. sz.) intézendők.

...s, a megromlott...
 ...száraz, világos...
 ...okban, gyakran...
 ...szeptemberben...
 ...való legyen...
 ...mi jelét sen...
 ...szempontjából...
 ...ha a pogácsot...
 ...szokásos módon...
 ...foku vizgöz be...
 ...zzel a művelet...
 ...elenítjük, de ha...
 ...m fedezhető pe...
 ...at előljük és így...
 ...szszük.
 ...rakózy Károly.
 ...felelet a 23. sz...
 ...s egyik főköve...
 ...után a trágya...
 ...n elteregtetendő...
 ...szokban hagyjuk...
 ...természetszerű...
 ...st és úgy az...
 ...kilugzása követ...
 ...k, helyesebben...
 ...és így a még...
 ...csak kilugzott...
 ...könnyen konsta...
 ...aló meghagyása...
 ...bb veszteséget...
 ...vényi tápanya...
 ...mert a mig az...
 ...nyag jut, addig...
 ...kis a kilugzott...
 ...a kupacokban...
 ...is szól, hogy a...
 ...n megdől, végül...
 ...későbbben érik...
 ...learatva, tehát...
 ...M. S.
 ...t a 24. sz. kér...
 ...esztett tengeri...
 ...csinkvántinó és...
 ...eményszemű, ez...
 ...antínó megfelelő...
 ...n 50 cm. sor...
 ...ban — jótérmet...
 ...igen aprócsövü...
 ...A székely ten...
 ...nagyon kevésé...
 ...k vidéken hosz...
 ...ért gyakrabban...
 ...engerifélék már...
 ...rán szeptember...
 ...az *alsuthi* és
 ...gy könnyű ho...
 ...ngerit termés...
 ...ott földbe kerül...
 ...nak nem jó elő...
 ...szerzési forrásai...
 ...diémia M.-Óvár...
 ...ékely-Keresztur...
 ...csuth, florentini...
 ...Győr-Hecse.
 ...Cs. S.

pest megfelelő vizsgálati helyek jelöltetnek ki, még pedig úgy, hogy a különféle udvarokról vizsgálatra kivezetett állatok egymással ne érintkezessenek. Az állatoknak egyszerű, tömegszemléletet, mint a gazdaközönségnek csak alkalmatlanságot okozó eljárást, mint czéljatevésztettet az új rendelkezés igen helyesen mellőzi. Ahol a tüzetes vizsgálatról, tekintettel a községi állategészségügyi helyzetére, el lehet tekinteni, ott ellenőrzésként a községi állategészségügyi részén az állami állatorvos egyes udvarokon vizsgálatot fogantatott azért, hogy meggyőződjék arról, vajjon a helyzet a tényleges viszonyoknak megfelelő-e? A rendelet kötelességévé teszi az állami állatorvosnak azt is, hogy amennyiben ragadós betegségben levő állatokat talál, tulajdonosaikat oktassák ki afelől és pedig díjtalanul, hogyan kell orvosolni. Kiterjesztik a vizsgálat a baromfiakra, ha köztük ragadós betegség jelentkezik. A kis egzisztenciák érdekeinek védelmében valók mindez intézkedések, különösen az az új mód, melyet a gazdaközönséget fölmentette a napjáróról való tömeges állatfelhajtás kötelességétől, mely csak a legnagyobb meglepéssel fogadnak azok, akiket ezek a rendszabályok érdekelnek.

A tőzsdei választott bíróság reformja Ausztriában. A tőzsdei választott bíróság reformja ellen a bécsi tőzsde petícióval élt s megtámadta többek közt azon szakaszát, amely egy a börzétől teljesen független, tanult börzebírónak kinevezését mondotta szükségesnek. A tőzsdei reform ezen tetele ugyilátszik nagyon hánthatja a börze urait, mert küldöttséget menesztettek a pénzügyminiszterhez, kérve ezen újításnak egész elejtését. Az osztrák pénzügyminiszter f. hó 4-én fogadta a tőzsde igazgatója, továbbá főtákarából álló küldöttségét s azok kérelmére elmondta, hogy a tőzsdei választott bíróság ezen módosítását nem láthatja sérelmesnek, sőt azt hiszi, hogy az még sok szolgálatot is tehet a bíróságnak. Egy képzett s gyakorlati bíró még növelni fogja a tőzsde tekintélyét s ép ezért ragaszkodik a kormányzat állásfoglalásához. A tőzsdei választott bíróság illetlen megreformálását hangoztattuk mi is nagyon sokszor, de hasztalan. Ebben is megelőznek bennünket az osztrákok s mintegy utmutatást akarnak adni nekünk; vajha más ezernyi rosszat soha s egy ilyen újítást hoznánk át tőlük, ez egyszer bizonyára hasznunkra válnék.

A gazdasági munkás- és eselédsegélypénztár most töltötte be fennállásának első esztendejét. Az igazgatóság megbízása lejárván, Darányi földmivelésügyi miniszter intézkedéséből az ujra alakult. Elnökül gróf Keglevich Gábort, az igazgatóság tagjaiul gróf Majláth Józsefet, König Gyulát, Sváb Károlyt és Justh Ferenczet neveztetett ki. Az alapítók részéről Almássy Imre, Forster Géza, Makfalvay Géza, gróf Vass Béla, a helyi bizottságok részéről Kristóffy József, Lévy Lajos, Gaál Jenő és dr. Navay Lajos választották meg. A segélypénztár egy évi működése világosan bizonyítja, hogy a föld népet gyakran éri olyan baj, mely őt munkaképtelenné teszi és gyakran fordulnak elő olyan balesetek, melyek a földmives nép családját örökre megfosztják a kenyérkeresettől. Még csak egy esztendeje, hogy a segélypénztár hasznos működését megkezdte és már eme rövid idő alatt 760 földmives jutott ama szomorú helyzetbe, hogy jótéteményét kénytelen volt igénybe venni. A beállott baleset 58 földmivelőt megölt. Mind az 58 esetben a család a legnagyobb nyomorban maradt hátra. A segélypénztár központi igazgatósága sürgősen intézte el az özvegyek kérelmét és minden egyes esetben 400—400 koronát szolgáltatott át a nyomorral küzdő családnak. A beállott baleset a segélypénztár tizenhat tagját, a megejtett orvosi vizsgálat szerint, mindenkorra munkaképtelenné tette. Ezekben az esetekben a központi igazgatóság szintén a legméltányosabban és a legnagyobb gyorsasággal intézkedett és ma már mind a 16 munkaképtelenné vált tag élete fogytáig re-

szesül a törvény által előirt anyagi támogatásban. Ezek a számok világosan beszélnek és egytől-egyig hirdetik ennek az emberbaráti intézménynek szükséges voltát. A gazdák által kötelezőleg biztosított eselédék száma mintegy 500,000, a segélypénztárba beiratkozott rendes és rendkívüli tagok száma pedig elérte a 13,000-et.

Kisgazdák szervezése. A Magyar Gazdaszövetség legutóbb elhatározta, hogy az apró birtokosok tömörítése tekintetében kezdeményezleg fog fellépni. Gazdakörökben csoportokká szervezi őket azzal a czéllal, hogy így egyrészt kifejtse bennük az összetartozáság érzetét, másrészt pedig a központ útján új eszméket és új törekvéseket csöpögtessen beléjük, amelyek haladásuk tényezői lesznek. A munka megindítására Meskó Pál, a nyitrai megyei gazdasági egyesület tevékeny titkára van kiszemelve.

NYILTTÉR. *)

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az O. M. G. E. titkársjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár

1902-re.

A „KÖZTELEK ZSEBNAPTÁR“ ezen nyolczadik évfolyama régi köntöcsében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír. A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt nélkülözhetővé tesz. — A „Köztelek Zsebnaptár“ ára az O. M. G. E. tagjai és a „KÖZTELEK“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt 3 korona 50 fillér.

Megrendelhető a

KÖZTELEK
kiadóhivatalában,
Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ kiadásában az *Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése* a „Köztelek“ szerkesztősége által kitüntetett pályamű. Kéttábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmességére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonátözsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentése.)

Budapest, 1902. január 4.

Az időjárás a hét elején száraz volt, később azonban borus, ködös és nedvesre fordult mi mellett a hőmérséklet tartósan magas maradt. A vetések állása nem változott. A vizállás emelkedett. A külföldi piacokon az üzleti helyzet alig változott. Az irányzat aránylag szilárdan tart, az árváltozások azonban csekélyek és a forgalom, tekintettel az évi zárlatra is, a legszűkebb határok között mozog. Az amerikai tőzsdéken alig voltak árváltozások. A kivitel üzlet jelentéktelen maradt, a látható buzakészletek azonban végre mégis — habár csak mérsékelt — apadást mutatnak föl. (A Bradstreets becslése szerint a múlt héttel szemben 113,000 bush. tesz ki a csökke-

*) Az e rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

nés.) Angliában az árak alig változtak, a forgalom gyenge. Franciaországban az irányzat inkább kellemes volt, az árak mérsékelttel javultak. A német piacokon sem voltak említésre méltó változások és az árak inkább állandóak voltak. A többi kontinentális piacokon az évi zárlat gyakorolt befolyást, mindenféle üzlettelenség uralkodik, mi mellett árváltozások alig fordultak elő. Nálunk kenyérmagvak élénk forgalom mellett kezdetben emelkedett, utóbb azonban esőkendők voltak, míg takarmányzikkék gyengébb üzlet mellett alig változtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza az egész hét folyamán csak gyengén volt kínálva, a hozatalok tartósan csekélyek, míg a malmok a hét első felében élénk vételkedvet tanúsítottak és nagyobb beszerzéseket eszközöltek. A forgalom így nagyobb terjedelmet is öltött, a tulajdonosok felemelt követeléseik készsége adattak meg és az árak fokozatosan 12¹/₂ fillérrel javultak. Utóbb a kereslet azonban hirtelen megszűnt. A forgalom egész minimális mennyiségére zsugorodott össze és jölkéhet a hozatalok továbbra is csak korlátozott maradtak, az árubirtokosok mégis engedelményekre voltak kényszerülve, úgy hogy az elért árelőnyök nagyobb része ismét veszendőbe ment. Az összeforgalom 100,000 mm. A hetihozatal összége csupán 25,800 mm., melyből 225 mm. ment tovább.

Rozs szintén csak mérsékelttel volt a piacon; a kereslet ennek ellenében úgy elszállítási, mint a helyi fogyasztás czéljaira némileg kedvezőbben alakult, úgy, hogy az árak 5—10 fillérrel javulhattak. A hét vége felé a hangulat egyébként ugyancsak lanyhább. Minőség szerint 14-20—14-45 K. érhető el helyben és helybeli paritásra. Nyíri származékokban csak szórványosan van forgalom és Debreczen—Nyíregyháza paritásában 13-20 K.-ig jegyzünk.

Arpa (takarmány- és hántolási czélokra) kisebb tételekben továbbra is csupán gyárosoknál változatlan tartott áron talált elhelyezést. Hízalók és égetők nem vásároltak. Minőség szerint helyben 12-10 K.-ig fizettek. Állomásokon átvéve malata- és sörárpák csupán a bel-földi fogyasztás részére szórványosan kerültek eladásra és 13—14-50 K. között fizettek.

Zab csak gyengén van kínálva, de ennek ellenében a kereslet is mérsékelt. Az árak így alig tüntettek fel változást, a hangulat azonban inkább kellemes volt. A forgalom volt körülbelül 3000 mm.-ért szin- és tisztaság szerint 14—14-70 K., jobb és prima áruért 15-20 K.-ig fizettek helyben.

Tengeri (áruban) csak kevés van a piacon és Kőbányán 10-70—10-80 K. ért el. Uj tengeri helyben és Kőbányán prompt áruban 10 K.-ig jegyzett. Uj tengeri állomásokon átvéve bővebben van kínálva, nem talál azonban megfelelő keresletre és így az árak alig tartottak. A Tiszavidék állomásairól szóló ajánlatok 2¹/₂—5 fillérrel olcsóbbak is. A Németországba szóló refakciák hatása eddigéig nem mutatkozik, a román tengeri még mindig olcsóbban lévén kapható, mint a hazai áru. Kivitelünk kizárólag lófogó tengerire szorítkozik, melyben a kínálat korlátozott. Nagyszemű tengeri budapesti paritásra prompt és januári szállításra 9-60—9-70 K. jegyez.

Olajmagvak: Készáru káposztarepeze nem volt forgalomban, névleg 26—27 K.-ig jegyez. Határidőrepezeben 1902. aug-ra alig volt üzlet, az árak azonban emelkedtek és 24.—24-10 K. jegyeznek. Vadrepeze 11-50—13.—, gomborka 25.—26.—, lenmag 29—31 K. Kendermag 19-50—20.— K. között jegyez helyben.

Hüvelyesek: Bab e héten is csendes és a forgalom jelentéktelen. Triőrözött apró babért ab Gyöngyös—Félegyházán 17.—17-50, gömbölyűért Baja—Mohács-Zomboron 14-50—15.—, Székesfehérvárott 15-60—15-80, barnababot Kaloosán 11-50, N.-Károly 10-20 K. fizetnek. Erdélyi bab reláció szerint 10-80—11-20 között jegyez. Köles hazai áru helyben 8-40—8-80 K., oláh származékok névleg 8-60—9.— K. átmenetileg 3 havi időre jegyeznek. Bükköny szilárd és tiszavidéki állomásokon 17.— K. jegyez.

Napijelentés a gabonáüzletről.

1902. január 7.

A malmok eléggé jó vételkedve mellett, valamint a magasabb külföldi jegyzések behatása alatt ma szilárdabb irányzatban indult a készbuza üzlet; délelőtti 1/2-12 óráig elkelt összesen körülbelül 18,000 mm. készáru, 10 fillérig magasabb árakon.

Mai eladások: Uj buza:

Tiszavidéki:	
100 mmázsa 80 kg.	18.65 korona 3 óra.
200 " 80 "	18.50 " " "
1000 " 79 "	18.50 " " "
550 " 78 "	18.50 " " "
600 " 77 ⁵ "	18.50 " " "
200 " 78 ⁵ "	18.35 " " "
100 " 78 ⁵ "	18.20 " " "
100 " 78 ⁵ "	18.20 " " "
100 mmázsa 77 kg.	18.20 korona 3 óra.
300 " 79 "	18.35 " " "
100 " 78 "	18.40 " " "
100 " 79 "	18.40 " " "
200 " 79 "	18.40 " " "
200 " 78 "	18.40 " " "
100 " 78 "	18.40 " " "

ztak a forgalom
inkább kellemes
német piacokon
ok és az árak in-
entális piacokon
enfelé üzletellen-
alig fordultak elő.
forgalom mellett
ökkenők voltak,
let mellett alig

efkezőket jelent-
ak gyengén volt
s, míg a malmok
tanusítottak és
A forgalom így
onosok felemelt
és az árak foko-
a kereslet azon-
egész minimális
lehet a hozatalok
az árubirtokosok
erülve, úgy hogy
mét veszendőbe
hethozatal ösz-
225 mm. ment

volt a piacon ;
állítási, mint a
ezőbben alakult,
vulhattak. A hét
csak lanyhább.
el helyben és
an csak szorvá-
viregyháza pari-
vzelokra) kisebb
knál változatlan
és égetők nem
K.ig fizettek.
k csupán a bel-
erültek eladásra

de ennek elle-
gy alig tüntet-
inkább kellemes
m-ért szim- és
prima árúért

an a piacon és
geri helyben és
zett. Új tengeri
alva, nem talál
árak alig tar-
ajánlatok 2 1/2-
ba szóló refak-
a román ten-
re, mint a hazai
re szorítokozik,
tengeri buda-
ásra 9-60-9-70

peze nem volt
latáridőrepczé-
árak azonban
tek. Vadrepeze
mag 28-31 K.
helyben.

es és a for-
ert ab Gyön-
lytiért Baja-
várott 15.60-
soly 10.20 K.
-11.20 között
K., oláh szár-
3 havi időre
állomásokon

ról.

ett, valamint
att ma szilár-
let; délelőtti
0 mm. kész-

hora.

hora.

500 mmásza	77 ⁵	kg.	18-30	korona	3	hora.
100	76		18.30			
200	77 ³		18.35			
100	77		18.20			
100	76 ⁵		18.—			
100	75 ⁵		17.90			
100	75 ⁸		17.90			
100	75 ⁵		17.80			
100	74 ⁵		17.20			
200	72		16.90			
Bihari:						
100	77 ⁴		18.—			
Fehérmegyei:						
300	79		18.40			
200	78		18.40			
200	79		18.40			
100	79		18.40			
100 mmásza	78	kg.	18.40	K.	3	hora
400	75 ⁸		18.—			
Felsőmagyarországi:						
120	80		18.35			
200	77		18.—			
100	77		17.70			
Pestmegyei:						
300	79 ⁵		18.50			
300	79 ⁵		18.50			
350	86 ⁵		18.50			
150	79		18.50			
50	78		18.50			

(Az árak 100 kg.-ként koronaértékben értendők.)

Rozsban az árak a szombatiakhoz viszonyítva, nem változtak; a kereslet valamivel jobbnak mondható, az irányzatot szintén szilárdnak jelölhetjük. Azonnali szállításra budapesti egyenértékben ma 14-20-14-45 koronaig terjedhető árak volnának elérhetőek.

Árpában az üzlet, valamint az árak változást nem szenvedtek. Minőség szerint helyben 12-12.10 koronás árakat fizetnek.

Zab gyengén volt forgalomban, a kereslet sem mondható valami jónak. Az áru minősége szerint 14-15.20 korona között váltakozó árakat fizetnek Budapesten.

Tengeri ó-áruban csak elvétve kerül piacra és helyben 10.70 koronával fizetetik, míg újtengeriért januári szállításra 9-70, februárra pedig 9-90-10 korona jegyeztetik, árak budapesti egyenértékben értve.

Szeszűzlet.

A kontingens nyerseszsz ár Budapesten 39.— 39-50 K.

Bécsi jegyzés 35.60-36.— korona kontingens nyerseszszért.

Prágai jegyzés 127.50 — — — korona adózott és 34.— — — — korona adózatlan szeszért.

Triest-i jegyzés 13.—13.50 korona kiviteli szeszért, 90% hektoliterje.

Budapesti heti jegyzés:		nagyban	kicsinyben
		korona	korona
Finomított szesz	142.—142.50	143.—144.—	
Élesztőszesz	143.—143.50	144.—145.—	
Nyerseszsz adózva	140.—140.50	141.—142.—	
Denaturált szesz	31.52-32.—	33.—33.50	

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bementve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendők.

Vetőmagvak. (Mautner Ödön tudósítása.)

Vörösherepag. A hangulat általában továbbra is szilárd volt és az emelkedett árak teljességükben tartották magukat. Igaz ugyan, hogy a külföldi részéről az érdeklődés az évi zárlat következtében kissé nyugodtabb volt, de viszont a gazdák részéről egy nagy mennyiségűre érkeznek rendelések, hogy ennek folytán lanyhább hangulat nem kaphatott lábra és ama vélemény tartja magát, hogy amennyiben az érdeklődés Németországból ismét beállana, további áremelkedés várható. Kisebbség részéről vörösherepag áru 46-47 koronán 50 kilónként forgalmaztatott. Luczernamag. Magyarországi termelők részéről teljesen hiányzik a kínálat, de sőt másodkézből is alig van valamelyes mennyiség és az alárendelt minőségű. Takarmányrépamag impregnált minőségben meglehetősen mennyiségben vásároltatt gazdák részéről. Baltaczim továbbra is keresetlik. Bükköny kínáltatt, muharmag ajánlat híján van.

Jegyzések 50 kilónként Budapesten:

Vörösherepag	40-60	korona.
Luczernamag	50-55	"
Muharmag	8-8.50	"
Tavaszi bükköny	8-8.50	"
Téli borsó	0-0	"
Baltaczim	16-16.50	"

A központi vásárcsarnok árujegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiszerek áráiról.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetkezete üzleti jelentése. 1902. január 4.

Forgalmunk a hét második felében nagy felhozatok mellett igen élénk lefolyású volt.

Az enyhe és esős idő következtében az irányzat általában lanyha és ezt legjobban a tojásüzlet érzi, mely már hetek óta nem bír fellendülni. Egyéb élelmiszerek, különösen, melyek minőség tekintetében a kiválmaknak teljesen megfeleltek, változatlan árak mellett nyertek azonnali elhelyezést.

Eladtunk: Vadfélékből szarvast 50-58, őzet 120-130 filléren kilóját egészben mérve. Nyulak darabjáért 2-60-2-80 koronát értünk el. Fácánok párjáért 5-6 koronát.

Élő baromfit és pedig rántani való csirkét 1-20-1-40, sütni való 1-60-2-20, sovány illetve etetett ruczát 4-40-4-50, magló libát 2-60-3-30, sovány pulykát 5-00-5-60 koronáért párját.

Teavaj az ünnepek után most kevesebb mennyiségben fogy, ára 2-20-2-40, főzővaj 1-50-1-60 K. k.-ként.

Tojás prima áru 80-84 K. mellett is alig fogy. Vágott baromfi közül leginkább pulyka és liba volt keresve, átlagos ára 110-112 fillér kg-ként. Gyümölcsből néhány tétel másodrendű alma 24-30 koronán kelt el mmászként. Diónak már elmúlt a főszezonja, a visszamaradt készletek csak lassan és nyomott árak mellett találhatnak vevőre. Elsőrendű áru 24-28, másodrendű 16-18 K. 100 kg.-ként.

Hideghusvásár az Orszáki élelmi piacon. 1902. január hó 7-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 63 árus 289 drb sertést, 3 árus 17 drb süldőt, 3600 kg. friss húst, 800 kg. füstölt húst, 2000 kg. szalonnát, 1200 kg. hájat, — kg. kocsonyahúst.

Videkről és pedig: N-Székely 3 árus 72 darab, N-Kőrös 2 árus 32 drb, Dunapataj 3 árus 24 drb sertést, összesen 8 árus 128 darab sertést. Helybeliek 289 drb sertést. Mindössze 417 drb sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 96-108 fillér, 1 q 82-88 K., süldőhús 1 kg. 108-128 fillér, 1 q — K., füstölt sertés-hus 1 kg. 108-120 fillér, 1 q — K., szalonna zsirnak 1 kg. 96-104 fillér, 1 q — K., füstölt szalonna 1 kg. 104-112 fillér, 1 q — K., háj 1 kg. 100-103 fillér, 1 q — K., disznósír 1 kg. 112-120 fillér, 1 q — K., kocsonyahús 1 kg. 48-64 fillér, füstölt sonka 1 kg. 128-136 fillér, 1 q — K.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon. 1902. január 7-én. (A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 65 árus 15 darab sertést, 0 árus — darab süldőt, 3500 kgramm friss húst, 700 kg. füstölt húst, 500 kg. szalonnát, 200 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajtot, — kg. (— drb) sonkát, — kg. töpörtöt.

Videkről és pedig a szokott helyekről 390 drb sertést. Összesen 405 darab sertést, 33 drb süldőt.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés-hus 1 kg. 92-96 fillér, 1 q 86-88 korona, süldőhús 1 kg. 96-120 fillér, 1 q 108-112 korona, füstölt sertés-hus 1 kg. 120-128 fillér, 1 q 112-116 korona, szalonna zsirnak 1 kg. 92-96 fillér, 1 q — korona, füstölt szalonna 1 kg. 120-40 fillér, 1 q — korona, háj 1 kg. 100-112 fillér, 1 q — korona, disznósír 1 kg. 112-118 fillér, 1 q — korona, kocsonyahús 1 kg. 50-60 fillér, 1 q — korona, füstölt sonka 1 kg. 120-150 fillér, 1 q — korona, kolbász 1 kg. —, disznósajt 1 kg. —, hurka 1 drb —, töpörtő 1 kg. — fillér.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1902. január 7-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 187 szekér réti széna, 61 szekér muhar, 24 szekér zsupszalma, 23 szekér alomszalma, — takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 5 szekér egyéb takarmány (zabosbüköny, sarju), 800 zsák szecska.

A forgalom élénk. Árak fillérekben q-ként a következők: réti széna 120-660, muhar 500-620, zsupszalma 330-340, alomszalma 270-340, takarmányszalma —, tengeri szár —, egyéb takarmány —, zabosbüköny 580-580, lóhere —, luczerna —, kőles —, sarju 500-500, szalmaszecska 360-400. Összes kocsiszám 308. Összes súly 431200 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szurómarhavásár. 1902. január hó 7-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtatt: belföldi 256 db, eladatott — db. galicziai — drb, eladatott — drb, tiroli — drb, eladatott — drb, növendék előborju 51 db, eladatott — drb, élő bárány — db, eladatott — db; leölt belföld 4 drb, eladatott — drb, galicziai — drb, eladatott — drb, tiroli — drb, eladatott — drb, bécsi leölt — drb, eladatott — drb, növendék borju — drb, eladatott — drb, leölt bárány — drb, eladatott — drb, élő kecske gödölye — drb, eladatott — drb.

A vásár irányzata élénkebb, az árak 2-3 fillérrel emelkedtek kg.-ként.

Árak a következők: Élő borjuk: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig drbonkint, 68-96- koronáig, kivételesen 100 — koronáig sulyra, galicziai —, kiv. — koronáig drbonkint, — kor.-ig, kiv. — koronáig sulyra, tiroli — koronáig kiv. — koronáig drbonkint, — koronáig kiv. — koronáig sulyra, növendék borju —, — koronáig, kiv. — koronáig drbkint, 42-46 koronáig, kiv. 50 — koronáig sulyra. Leölt borju: belföldi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, galicziai — koronáig kiv. — koronáig sulyra, tiroli — koronáig, kiv. — koronáig drbonkint, bécsi — koronáig kiv. — koronáig sulyra, kecske — koronáig, kiv. — koronáig páronkint, élő bárány — koronáig páronkint, leölt bárány — koronáig párja.

Budapesti juhvásár. (1902. január hó 7-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtattott 671 drb juh, ugmint: 272 darab hizlatt ürü, 399 db feljavított juh, — drb kisorolt kos, — darab kiverő juh, — drb bárány, — drb kecske, — drb szerbiai juh, — drb durvagypajjas.

A vásár irányzata valamivel élénkebb, az árak 2-3 fillérrel emelkedtek kg.-ként.

Árak a következők: Belf. hizl. ürü 34-36.— (—) K. páronkint, 38-40 (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, feljavított juhok 21-32-0 K. páronkint, 32-36.— (—) K.-ig 100 kiló élősúly szerint, kisorolt kosok — K.-ig páronkint, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, kiverő juh — K.-ig páronkint, — K.-ig 100 kl. élős. sz., bárány — K., kecske — K. páronkint, anyajuh — K. páronkint, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint, szerbiai juh — K. páronkint, — angol keresztezés — K.-ig élősúly szerint, K. páronkint, romániai — K. páronkint, durvaszőrű — K. páronkint, — K.-ig 100 kiló élősúly szerint.

Budapesti vesztegvágómarhavásár. 1902. január 7-én. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtattott: 923 drb nagy vágómarha, nevezetesen: — darab magyar és tarka ökör, — darab magyar és tarka tehén, 825 drb szerbiai ökör, 85 drb szerbiai tehén, — drb boszniai ökör, — drb boszniai tehén, 13 drb szerbiai bika és — drb bivaly.

Minőség szerint: — darab elsőrendű hizott bika, 13 drb középminőségű bika és — drb alárendelt minőségű bika, 5 darab elsőrendű hizott ökör, 802 darab középminőségű ökör és 18 drb alárendelt minőségű ökör, — drb elsőrendű hizott tehén, 63 drb középminőségű tehén, 22 drb alárendelt minőségű tehén.

A vásár hangulata élénk, az árak változatlanok.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű —, kivételesen — K., hizott magyar ökör középminőségű —, kiv. —, alárendelt minőségű magyar ökör —, jobb minőségű magyar tehén —, tarka — kivételesen tarka tehén —, magyar tehén középminőségű —, kiv. —, alárendelt minőségű magyar és szerb tehén 40-44- drbja kiv. —, szerbiai ökör jobb minőségű 54-60.—, kiv. 62.—, szerbiai ökör középminőségű 44-48.—, kiv. —, szerbiai ökör alárendelt minőségű —, kiv. —, szerbiai bika 50-56.—, kiv. —, magyar bivaly —, kiv. —, magyar legelőmarha I rendű —, kiv. —, II rendű —, kiv. —, boszniai ökör — koronáig métermázsánként, élősúlyban.

Bécsi sertésvásár. 1902. jan. 7-én. (Schleiffelder és társai bizományi cég távirati jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtás: 4694 lengyel, 6583 magyar összesen 11277 drb.

A vásár lanyha. Árak kilónként élősúlyban fogyasztási adó nélkül prima 87-88 fillér kivételesen 89 fillér, közepes 80-84 fillér könnyű 72-78 fillér, süldő 68-88 fillér.

MEZŐGAZDÁK FIGYELMÉBE!
Elismert kitűnő hazai gyártmány!
1600 gözcseplőkészlet üzemben!

Czím:
ELSŐ MAGYAR
gazdasági gépgyár
RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPESTEN, Váci-ut 19. szám.

Gözcseplőkészletek
2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12, lóerejük.
Magánjárók
(utí mozdonyok.)
Kérjük minden szakhívású kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Árjegyzék kívánuatra díjmentesen küldetük.

Gazdasági könyvviteli nyomtatványok árjegyzéke.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által 2000 korona pályadíjjal jutalmazott Suschka-féle gazdasági könyvvitelten alapján összeállítva.

Suschka könyvszerinti szám	Nyomtatvány szám	T Á R G Y	Ive fillér	Suschka könyvszerinti szám	Nyomtatvány szám	T Á R G Y	Ive fillér
11	1	Előlegezési könyv, kül- és belv	4	17	27	Póttakarmány kimutatása	12
9	2	Napszámber és szakmányber kimutatása	12	28	Mérleg	20	20
13	3	Leszámolási könyv	6	41	29	Próbacséplési jegyzék	10
10	4	Szegődmény-táblázat, kül- és belv	12	25	30	Vetési és aratási jegyzék	10
16	5	Szemesgabona-kimutatás, kül- és belv	12	30	31	Ellési jegyzék (csikó és borju)	10
15/a	6	Cséplettlen gabona kimutatás, kül- és belv	12	34	32	Termés-kimutatás	8
39	7	Napszám-jegyzék	10	31	33	Ellési jegyzék (bárány és malacz)	10
7	8	Tejeladási jegyzék, kül- és belv	10	28	34	Darálási jegyzék	10
6	9	Pénztári napló, kül- és belv	12	29	35	Fejési napló	10
14/a	10	Pénztári főkönyv, bevételi kimutatás, kül- és belv	12	37	36	Gazdasági napló	4
8	11	Követelések jegyzéke, kül- és belv	12	36	37	Trágyázási napló	10
3	12	Gép- és eszközlétár, kül- és belv	12	26	38	Cséplési jegyzék, kül- és belv	4
14/b	13	Pénztári főkönyv, kiadási kimutatás, kül- és belv	12	35	39	Tejelés kimutatás	12
2	14	Épületlétár, kül- és belv	12	33	40	Takarmányozási előirányzat, kül- és belv	12
1	15	Telekeltár, kül- és belv	12	32	41	Vetési előirányzat, kül- és belv	10
5	16	Termény- és anyageltár- kül- és belv	12	27	42	Takarmányozási jegyzék, kül- és belv	10
12	17	Letéti napló	4	43	43	Hetijelentés	12
4	18	Eleven leltár, kül- és belv	12				
40	19	Szegődmény-levél	12				
23	20	Ló- és szarvasmarha-kimutatás	12				
24	21	Juh- és sertés-kimutatás	12				
22	22	Különléte tárgyak kimutatása	12				
21	23	Fogyasztási anyag kimutatása	12				
20	24	Tüzelő anyag kimutatása	12				
19	25	Szerszámfa kimutatása	12				
18	26	Állati termények kimutatása	12				

Függelék

A) Vagyonlétár, kül- és belv	12
B) Előleg-jegyzék, kül- és belv	4
C) Tejeladási jegyzék, kül- és belv	10
D) Anyagszámadás kül- és belv	10
E) Vetési, aratási jegyzék, kül- és belv	10
Suschka: Rövid utmutatás	1 drb. 50

Ezen nyomtatványokból állandó készletet tartunk. Az összes nyomtatványokból mintáivak az összeg előre való beküldése mellett, 5 koronáért portmentesen küldetnek. Kérjük a megrendeléseknél világosan kitenni, hogy a nyomtatványok száma, a Suschka-könyv szerint vagy az árjegyzékből lettek-e véve. A felsoroltakon kívül egyéb nyomtatványokat megrendelés szerint legrövidebb idő alatt jutányosan állítunk elő.

Megrendelhetők a

„Köztelek” kiadóhivatalában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Tavaszi vetésre ajánlok első minőségű

Hanna Pedigree árpát

eredeti Kwassitz első után-tenyésztése Barsmegyei gazdaságból. Ezen árpafaj már évek óta egy hőtermő-vegre, mint koránérésre és kiválásra kitűnően bevállik.

Ered. Kwassitz Hanna Pedigree árpa vagy Duppai zabból szintén szolgálok.

Grünwald Sándor gabonakiviteli üzlete BUDAPEST, VI., Aranykéz-u. 7. sz. 6115

Tő-gazdaságaimból ajánlok gyorsnövésű egy és két éves tenyészpontot és sül-löikrát. Czim: 6049. **CORCHUS BÉLA** Budapest, IV., Molnár-u. 17.

Valódi **Hanna vetőárpat,** legjobb minőségben, sok kiállításon, a párisi világkiállításon is díjazva, ajánl 6038 Oekonomie des Fr. Knibick Czilechowitz, Hanna Mähren.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. törvények, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben. Ára bérmentes küldéssel 1 frt 10 kr.

Czirokseprő kőts- és varrógépeket legolcsóbban ajánl a Nagyvárad seprőgyár. 6099

Az első gőmörmegei sajtgyár Gortva-Kistalud, u. p. Vár-gede, ajánlja saját gyártmányát.

Schwarzenbergi sajt kilója 65 krajczár. Havasi sajt, darabja 12 kr. és 24 krajczár bérmentes szállítással.

600-800 g. elsőrendű réti széna van preélt állapotban jutányos áron eladó **Apez-Szántói** állomáson vagonba rakva. Bővebb értesítést és áraján-lattal bármely állomásra szivesen szolgál **Jungreis** Samu bérő, Apez Haves-megye. 6064

Megjelent! Ára: 2 korona. **Góbéságok'** kacagató székely históriák és elbeszélések. Irtá: **PÉTERFY TAMÁS.** A pénz előleges beküldé-sére portmentesen küldi szét: **Péterfy Tamás,** Budapest, IX., Köztelek.

Budaestről 96 kilométer távolságban fekvő mezővárosban egy 26 holdas bőség, mind elsőrendű talaj, kényelmes urilakkal, hat lóra s hat tehénre való istállóval, nagy pinocével, kocsis s cselédlakásokkal eladó, esetleg bérbeadandó. Budapesten vagy közvetlen környékén fekvő lakházzal, esetleg ráfizetéssel el is cse-reléndő. Czim a kiadóhivatal-ban. 6094

Baltaczim jó csirázó 60 métermázsra ke-restottik megvételre, minta és ajánlat küldendő Bérzgaszágnak Tótvárszany; Veszprém-megye. 6095

Társ keres, az üzlet kibővítése vé-gétt, egy már 6 év óta fenn-álló felvidéki sajtgyárhoz 2000-3000 korona készpénzzel Ajánlatok „Társ” jelige alatt s kiadóhivatalba kéretnek.

25 év óta ajánlom és kül-döm szét többszörösen kitüntetett (Páris 1900. Grand Prix.)

ered. **Hanna vetőárpat** VODIČKA, földbirtokos, Smržitz Hanna (Morvaország) Minta ingyen bérmentve. 6043

Eredeti hanna-árpa vetőmag kapható Meár zoltán slattyáni (posta) gazdaságában vasúthoz szállítva 7.30. 6062

Gazdáknak fontos! **Hreblay Emil** állattenyésztési m. k. felügyelő Budapest, VII., Csömöri-út 15., II. 8. **Munkái:** Baromfi hiztálás 1 kor. 50 fillér. Baromfi tenyésztésére vonatkozó tudnivalók 1 kor. Tyuktenyésztés 2 korona. Lud- és kacsa-tenyésztés 2 korona. Fulykatenyésztés 2 kor. Baromfi és tojas értéke-sítő szövetkezetekről 1 korona 60 fillér. **Megrendelhetők a szerzőnél, leg-egyszerűbben a pénz előleges be-küldése mellett.** Évesre megrendelve 6 munka ára 8 kor. Évesre megrendelve 6 munka ára 8 kor.

Legjobb cukor-répa magvak a párisi világkiállításon aranyérem-mel kitüntetve. **Wohanka és Társa** Budapest, V., Váci-körút 78. Saját tenyésztésű különlegességai **Wohanka-árpa** A legnagyobb terményeredmény magas cukortartalommal.

Szőlőoltványok mekényminőségben. A legkiválóbb 42 bor- és csomagszajtekben faj-tatás, teljes jóállással. **Élőkerítés.** Gleditsiában csomókat és magvak. Uradalmaknak, közögeknek három évi tőreértésre is adatik. Örök zöld, igen gyorsan fejlődő élőkerítés. Az az egyedül, amelyből egy év alatt határozottan pár év alatt, rendkívül sok kőy kiadással, melynek nemcsak a szőlő, de szőlőszőlő is apró nyulak sőt halaknak is. Mindkét rendeltetésben rajzokkal ellátott ábrákkal és kézzel írt utasításokkal ellátott. Éves csomó 100 méterre. — Az 1 fr. **Diócsomókat.** Örök zöld, igen gyorsan fejlődő élőkerítés. Az az egyedül, amelyből egy év alatt határozottan pár év alatt, rendkívül sok kőy kiadással, melynek nemcsak a szőlő, de szőlőszőlő is apró nyulak sőt halaknak is. Mindkét rendeltetésben rajzokkal ellátott ábrákkal és kézzel írt utasításokkal ellátott. Éves csomó 100 méterre. — Az 1 fr. **Szőlőoltványok** 55-60 centiméter magas és bérmentesen küldetnek minden szőlőtelek kiállítására. Az árjegyzékben lévő egy egy olyan könyvet is meg lehet rendelni, amelynek bérmentes küldéssel, melynek nemcsak a szőlő, de szőlőszőlő is apró nyulak sőt halaknak is. Mindkét rendeltetésben rajzokkal ellátott ábrákkal és kézzel írt utasításokkal ellátott. Éves csomó 100 méterre. — Az 1 fr. **Érmetesek első szőlőoltvány-telep.** Nagy-Károly, u. p. Székelyhid.

Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szó 4 fillér, kövér betűkkel minden szó 8 fillér beiktatásonként. A legkisebb hirdetési díj 60 fillér.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak megengedők és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban és árban.

Betöltendő állásokra vonatkozó hirdetéseket csakis a hirdető czimé- nek kitételével közlünk. **KIS HIRDETÉSEK ELŐRE FIZETENDŐK.**

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válaszra szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Több évi
gyakorlattal bíró, tejgazdaság- ban jártas gazdaságt. alkal- mazást nyer. Bizonyítványok másolatát, melyek vissza nem adandók, az alulírt igazgató- sághoz küldendők. Évi járandó- ság 3000 korona, 2 hold kaspásföld, 40 méter fa, naponta 6 liter tej. A nyeregvégbeni részesezés és esetleg nyugdíj igény. Gróf Esterházy Ferencz tataróvárosi hitbizományi urad. igazgatósága Tata (Kö- máromegye). 6086

Honka-Fekel
búradalomban egy ispáni állás márczius 1-én betöltendő. Bizonyítványmásolatokkal ellátott ajánlatot cztizendők: **Blau Samu Pa-Honka u. Gyömöré.** 6116

A kisteremni uradalom központi irodá- jába felvétetik egy fiatal egyén, a ki a levelezés és könyvelés ellátására vállalkozik. Pályázhatnak oly keresztyén nőien egyének, kik a gazd. akadémiát végeztek, a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják s a könyvvezetésben jártasak. Fizetés 600 kor. és teljes ellátás mosáson ki- vül. Az állás február 1-én elfoglalandó. Kérvények bi- zonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem küld- tnek, az **Uradaim Intézéség** czim- re, **Kisteremni** (Nógrád- megye) küldendők. 6124

Kerestetik
egy megbízható gépész, ki a gézek kezelésében minden tekintetben teljes képzettsé- gel bír. Bizonyítványmásola- tokkal felszerelt ajánlatok a **„Czifferi bérkasághoz”** Czifferi intézéség. 6122

ÁLLÁST KERESŐK.

Gépész-kovács,
ki ily minőségben nagyobb uradalomban már működött, s jó bizonyítványokkal ren- delkezik, állást keres. Czime: **Polacz Péter Budapest, VIII., Or-utoza 6.**

Kezelőtiszt
állást keres a gazdaság min- den ágában jártas 15 évi gyako- rlattal, földmives és tejgazda- sági szakiskola üzletvezetőtan- folyamát végzett 37 éves, nős, gyermektelen gazdasági. Czim a kiadóhivatalban. 6056

Sajtós,
32 éves, családos, ki 6 éve saját számlájára sajtgyártást folytat, szerény feltételek mel- lett állást keres. Ajánlkozó 1885-dik országos kiállításon nagy díszokleveles, a millenium kiállításán millenniumi éremet nyert. Beszél magyarul, németül, horvátul és csehül. Szükség esetén óvadékok is ad. A kére- letében lévő sajtokkal igazol- hatja, hogy mit képes gyártani. Szives megkeresések **„A. B. 5019.”** jellege alatt a kiadó- hivatalba kéretnek. 5019

Uradaim irnok
hírneves gróf uradalomból 2 évi gyakorlattal, melyről kitűnő bizonyítványa van, gazdasági iskolát kitűnő sik- kérel végzett, hadkötelezeti- ségének a mezőhegyesi ménes intézetnél tett eleget, 25 éves, nőten, hasonló vagy kezelő- tiszt állást keres márczius hó 1-ére. Czim: Kiszél Zsigmond Tölös, u. p. Zámoly Györm. 6075

Nagyobb uradalmakban alkalmazott a most is alkalmazva levő, kitűnő bizonyítványokkal rendelkező

kertész,
aki kertészet minden ágazatá- ban jártas, egy neki megfe- lélő állást 1902. évi április 1-től keres, esetleg kereskedő- kertészetet felosza vagy bérbe átvessz. Beszél magyarul né- metül és tótul. 38 éves, nős, családostól. Szives megke- resések **„Köztelek 38.”** jellege alatt a kiadóhivatalba kéret- nek. 6070

Gazdasági ellenőri
vagy gazdasági könyvelői állást keres egy izr. nős, kis családú egyén, ki kitűnő bizonyítvá- nyokkal rendelkezik, a költse könyvitelben tökéletesen jártas, beszéli a magyar, német és tót nyelvet. — Szükség esetén óvadékok is rendelkezik. Szí- megkeresések „Gazdasági könyvelő” jellege alatt a ki- adóhivatalba kéretnek. 4596

Földmivesiskolát
végzett 32 éves, nős, szerény igényekkel bíró gyermektelen róm. kath. férfi, ki már hoz- szabb ideig gazdaságokban működött, utóbbi időben irodai szolgálatot is végzett, megfe- lelő állást keres mielőbbi be- lépésre. Ajánlatok **„G. M. 31.”** alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 5044

Ajánlkozik
kitűnő bizonyítványokkal ren- delkező **gépész,** ki több rendbeli tapasztalattal bír, uradalomba azonnali, esetleg április 1-ől belépésre. Czim a kiadóhivatalban. 6060

A Kassai
m. kir. gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett szolid flatalember irnok vagy pénz- tartónki állást keres (kautzió- val rendelkezik) azonnali be- lépésre. Zalamegyében, vagy Budapesthez közel megfelelő javadalmas mellett, a gazda- ság minden ágában jártas. Czim a kiadóhivatalban. 6113

Földmivesiskolát
végzett 36 éves róm. kath. vallású, nős, családtalan egyén több évi gyakorlattal bír, jár- tas a gazdaság minden ágá- ban, több évtig nagyobb teha- nésszel és városi tejszarnok- kal egybekötött gazdaságot vezet, mielőbbi belépésre szerény feltételek mellett állást keres. Czim: Pónáz György (Pest.) Abony. 6114

Földmivesiskolát
kitűnő sikerrel végzett 32 éves, róm. kath., nős gazda, aki a gazdaság összes ágál- ban, állattenyésztésben és hizlalásban és a kottóskönyv- vittel vezetésében teljesen jártas, 61/2 évi gyakorlattal 1902. április 1-re megfelelő állást keres. Czim a kiadó- hivatalban. 6057

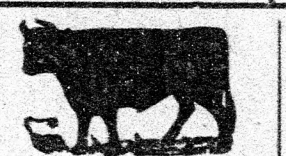
Szattlermester
állást keres gróf, vagy na- gyobb uradalomban, hol szíj- gyártó, kocsiéjnyező, kárpitos és e szakba vágó munkák szükségesek. 33 éves, nős, egy fiúgyermek atyja. Czim a kiadóhivatalban. 6117

A gazdaság
minden ágában jártas 27 éves mérlegképes egyén alkalmaz- zást keres, esetleg kisebb uradalom önálló vezetését el- vállalja. Czim: Somay Gyula Erdő-Szent-György (Maros- tordam.) 6123

ÁLLATOK.
Furiósó
sőtélpej, jegytelen mén, szül. 1896. II.24. (apja Furiósó XXI. mezőhegyesi törzsmén. Anyja „Néni” apja Furiósó, anyja 70 sz. Poloneisó) eladó. Ára 1400 korona. **Ittvarnoki Gazdaság** vasut., posta- távirásállomás. 6118

Ügető félvérmen
168 centi magas, sötét pej, 10 éves kitűnő átrókitó ké- pességgel, hibátlan erős csontozással, tenyésztésre en- csontozással, hűti és kocsi- lónak is alkalmazható. Továbbá négy darab 5 éves kanca- csió és két 4 éves herét, mind pej erdélyi ménesebbi származású kancaaktól és fent nevezett méntől eladó. Gróf **Teleki János úrnál Koltó,** u. p. Szaklósfalva. 6053

Kerestetik
megvételre 2 darab 185—170 cm. magas fekete **kocsi 16 5** és 6 év közötti. Az eladni szándé- kozók jelentkezzenek a **Rohozsi gazd. intézéség- nél,** Rohozs. 6089

Igen szép, válogatott vörös- tarka simmenthali jellegű 1—2 (3) éves 1846

növendék ökr
és **őszi borjakat**
egyestén legprimább lelkűt való és **Jármos ökröket** legjutányosabb árákon aján- lanak:

Klein és Spitzer
Kle-Czelli kereskedők.
Megrendelések egyezs szerint bármikor is elfogadjuk.

Vöröstarka tinó üszó

legprimább, 1—2 esetleg 3 évesek és pedig hizlalni való ökrök eladására és későbbi szerződésre

legelősebb árért vállalkoznak **WEILER és EISNER**
Kis-Czelli kereskedők.

Eredeti Rambouillet kosok
mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók
Gróf Herberstein Albert 6131
uradalmi igazgatóságánál
Strliek,
Morvaország.
Hanna vetőárpa
míg a készlet tart 100 kg-émt
19 koronáért kapható
vasuti állomásainktól.

Eladó juhnyáj.

Nagy gondal tenyésztett 2000 drb únóm posztógyap- jas anya, 64 drb kiváló minő- ségű kossal kisebb mennyi- ségben is

olcsón eladó Pajzs Gyula
gazdaságában 6063
HEVESÉN.

Eladó
egy pár sötét almásszürke 161 cent. magas, angol félvér, gyors, kitartó és biztos kocsi- ló. Mindkettő kanca, 5—6 évesek, egy apától, egy any- tól. Apjuk „Verneuli”. Anyjuk Gróf Degenfeld-féle kanca. Megtekinthetők **Sperker Fe- rencz**nél Szent-Demeteren. (Údvahelym.) u. p. Nagy- Kend. 6092

Eladók,
telivér Langshan kakasok darabonként 5 korona, csoma- golás, vasut, vagy postához szállítás ingyen. Czim: Nagy István, Szent-László, u. p. Nyárad-Szereda. 6160

Telivér
vemhes Yorkshire kocza eladók, márcziusban élnek, importált szülők után első íradék. 1/2 évesek, valamint 1 éves sül- dők is. Kiváló tenyészanyag, a leggyorsabb fejlődési sejtés- anyag és nagy szaporaság. Kilónként a koczak 55 kr., a sülde 60 kr. Zsény István gazdaságából Halason (Pest- megye). 6101

Kisjenői sertések!
Pusztá-Pékkal rizstelepen ser- tésenyésztés fozoztatás miatt 17 drb 3/4 éves kisle. 51 fehér hasaskocza, 17 drb 3/4 éves tiszta kisjenői fehér kocza és 4 drb 3/4 éves tiszta kisjenői fehér kan eladó. Machner János Pa-Péka, u. p. Torza. 6093

Eladó
60 drb únthali 1—2 éves növendékmarha, felérésben üszök, felérésben tinók. Világhy Gyula Füzitő, Komá- rommegye. 6077

VEGYESEK.

Most jelent meg

Tejgazdasági Zsebnaptár az 1902. évre.

III. évfolyam.
Szerkeszti és kiadja: **JEZSENSZKY PÁL** OMGE. titkár.

A zsebnaptár tartalma: Napló rész. — Jegyzéknapló az állatállomány, takarmányo- zás, próbatételek, vaj- és sajtnyeredék stb. bejegyzésére. — Állattenyésztési, takarmányo- zási adatok. — Tejkezelés, hűtőköszülékek, tej- és vaj vegyi összetétele, tejvizsgálati eljárások, tejhibák, tejértéke- sítési, vaj- és sajtkészítési eljárások, tejgazdaságok mi- kénti berendezése. — Tej- gazdaságra és állatforgalomra vonatkozó összes törvények és rendeletek. — Tejgazda- sági intézmények ismerte- tése. — Gümőkór elleni véde- kezés. — Vasút, posta stb. stb. Ára bérmentes küldéssel **3 korona 30 fillér.** Tejgazdasággal foglalkozók- nak nélkülözhetetlen!

„MOEBIUS”-féle

automobilolaj.

Elismert legjobb olaj automobil stb. részére szabadalmazott bádögveg- ben, 1 kg. **3 korona.**

Ezen üvegek N. b. sz. 157776. sz., különösen alkalmasak a motorokcsik nehezen hozzáférhető részei olaj- jozására, könnyen kezel- hetők és azelszerű a magával való vitel.

Kérjük ezen jeggyel, mely minden jobb automobil üzlet- ben kapható. 4887
Egyedüli gyárosok:

H. Moebius & Fils osonclaj-gyár

BASEL, Schweiz.

Eladó
80 q. tavaszi buza és 80 q. tavaszi rozs, előbbi 9/4 korona utóbbi 8/2 korona árban 50 kilónként Veszprém állomásra szállítva. Mintával szivesen szolgál **Bérgazdaság Tót- vázsony, Veszprémmegye.** 6096

Páris-Grand-Prix!

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalomban u. p. Konca, Alsófehém.

Kaphatók: **gyorstejlődésű,** kivá- lóan edzett, az ország minden részében előnyö- sen ismert

magyar bikák, 100 drb. 5 éves magyar igásökr,

az általános kedvelt

Oberndorfi répamag,

a Cserháti tanár által meghonosított bötermő

Óvári répamag,

továbbá

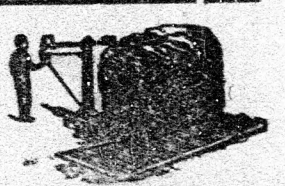
Pekingi kacsák,

amerikai diócsemeték,

sorfák.

A magyar gazdaságtud és erdőtisz- tek országos egyesülete ajánlja a földbírók és bér- uraknak állasközvetítő osztá- lyánál bejelentet tagjait el- helyezésre. Az ez ügyben való minden fővilágosítás és a közvetítés teljesen díjmentes.

Mezőgazdaság és erdészettel foglalko- zók nyugdíjintézete. Esz- közli biztosításokat: nyug- díjra, rokkantsági díjra és özvegyi díjra, mezőgazdasági, erdészeti és ezekkel rokon foglalkozású egyének számára a legelősebb díjtételekkel, mert nem nyeresékedésre ala- kított vállalat. Kívánatra alap- szabály díjtáblázzal és bővebb felvilágosítással szol- gál az igazgatóház: Budape- sten, Köztelek, Üllői-út 25.

3 drb Marhamérleg

1500 kg. hordképességtű erős vaskorlattal 2 1/2 méter hosszú 1 1/3 m. széles

4 drb Hidmérleg

3000 kg. horderejtű száza- dos, tolu súlylyal 4 méter hosszú, 2 méter széles.

Becserélek

ócska marhamázsákat új marhamérlegekre. Minden mérleg törvényesen hitele- sítve öt évi jókarban tar- ságot

DÉNES MANÓ

mériegmüszerezsz **BUDAPEST,** VII., Dohány-utca 78.

Haszonbérlet

Vasvármegyében, vasuti állomástól egy óra távolságra al- bérlhető 1200 m. hold s összes gazd. felszereléssel öszi vetéssel együtt. A jelzett 1200 hold mind szántó egy kevés rét kivételével. A bérlet tartalma 7 év; a bérletidő leteltével azonban megújtható. Felvilágosítással szivesen szol- gál **Budányi rohozsi intéz.,** Rohozs. 6127

Fűzavessző

nagyobb mennyiségben kap- ható métermázsánként hámo- zstalanul 3 koronáért a Nagy- Németségi gazdaságnál, u. p. B-Bloste. 6125

4000

kapanyél-vastagsága 3—4 mé- ter hosszú gyökeres akácfa eladó. Szobonya Bertalan Királyhalom; vasuti állomás helyben. 6129

Igen erős félvér csödör

teljesen ép, katonái tenyész- tése kiválóan alkalmas, leg- nemesebb leszármazás, 14 éves miután lefedezett, eladó. Nagy hasonlóságú elcsodéradó. Szí- ves megkeresést kér

Leisching M.

Georgshof Lukác Baros mellett. 6128

Az Iharosi

Tőgazdaság Iharos u. p. Iharosbény, ajánl tavak bonéposztására: gyorntörvé- di 1 és 2 éves tenyészpótyot, 1, 2 és 3 éves sülőt és czipó- ivadókat. 6071

Malomeladás, malomvétel, malomberlet, gépek vétele és eladása.
tegczelszerűben eszközölhető a **MOLNÁROK LAPJA** révén.
Bpest, VII., Kerepesi-út 50

OLYAM.
Saját könyvtárszertelnek van, font nyomtatványok bármelyikét kövö is szállíthatjuk.
ve
lér
12
20
40
60
80
100
120
140
160
180
200
220
240
260
280
300
320
340
360
380
400
420
440
460
480
500
520
540
560
580
600
620
640
660
680
700
720
740
760
780
800
820
840
860
880
900
920
940
960
980
1000

GŐZMIVELÉS.

Nagyobb területek szántását gözekével
hajlandó vagyok elvállalni; épügy
mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.
Érdeklődők kéretnek, hogy alantí ezimemhez forduljanak.
WOLFF ERNŐ, gőzsántási vállalkozó
BUDAPEST-KELENFÖLD.

720/901.

Haszonbérbeadó birtok

Moór és a szomszédos Csókás határban fekvő gróf
Lamberg urasági birtok bérbeadó lévén és pedig:
katasz: holdakban 684 szántó, 11 kert, rét 89,
szőlő 25, legelő 50. Összesen 859 hold. Vállalkozók
német nyelven irandó ajánlataikat Nagyméltóságú gróf
Lamberg Henrik ur, cs. k. altábornagyhoz intézzék,
lakása Stadt Steyr, Ober-Österreich. 6104

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban
Budapest, IX., Üllői-út 25. szám Köztelek.

Megjelent a

Gazdasági Számviteli Naptár

1902. ÉVRE. Szerkesztő: 1902. ÉVRE.

Szerkesztő:
Szilassy Zoltán

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Kiadja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület.
Ára portómentes küldéssel 1 korona 80 fillér.
Ajánlott küldéssel 2 korona.

Egy díszes s teljesen vászonba kötött, naptár részszerrel és gazda-
sági tudnivalókkal ellátott nagy alakú egyszerű számviteli
könyv, a melyet minden gazda számvitelének bejegyzésére az egész éven át
használhat.

Megrendelhető a

„KÖZTELEK” kiadóhivatalában

Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. szám.

Tenyészállat árverés.

Nagyméltóságú Gróf Hunyady Imre ur ürményi ura-
dalmában 1902. január hó 20-án d. e. 10 órakor
kezdődő árverésen

50 drb Berni tenyészbika,
30 drb számfeletti tehén és üsző,
30 drb Elektoral Negretti tenyészkos
fog eladatni.

Az árverés Tornóczon (vasutállomás) lesz meg-
tartva, ahol is az érdeklődők részére fogatok állanak
rendelkezésökre.

6040

Tisztartóság.

Tavaszi vetésre ajánlunk

a meddig a készlet tart első minőségű

Hanna-Pedigree árpát,

mely utótenyésztése az eredeti Kvassitzi árpának.

Kívánatra bérmentve küldünk mintát árajánlattal. 6048

Diószegi czukorgyár.

Kirsche A. vetőmagtermelő birtoka
Pffiffelbach — Apolda.Magy. kir. államasutak
Igazgatóság.
202368/E. II.

Hirdetmény.

(Német—osztrák—magyar
tengeri kikötői kötelek.)

Figyelmeztetjük az ér-
dekelteket, hogy a
Hamburg B. és H. állo-
másokra rendelt kocsi-
rakományu küldemények-
hez tartozó eredeti fuvar-
leveleken kívül a feladó
által „Zolldokument“ fel-
iratu második fuvarlevél
is hozzáadandó, melynek
az eredeti fuvarlevél ada-
taival teljesen meg kell
egyeznie. (Lásd a fenti
kötelek II. rész 3. és 4.
füzet 15 oldalán a 4. pont
5. kikezdését).

A magy. kir. államv.
a részes vas. nevében is.
(Utányomás nem díjazt.)

Kirsche-féle

„Ideal“

legterménydusabb
répa.

Könnyű kiszedés,
nagy tartósság, ter-
mesztés vegyi vizs-
gálat alapján.
Magyarországi vezér-
képviselő: 6112

Pisk W.
Budapest,
Eötvös-u. 6.

A Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság kaposvári béruradalma eladásra bocsát:

Svédországból importált, eredeti Chevalier-árpa után
termett, kiváló szép és jó minőségű, 1901. évi termésű
tavaszi vetőmag

Chevalier-árpát;

tavaszi takarmányvetésre kiválóan alkalmas, 1901. évi
termésű, kitűnő minőségű vetőmag

bükkönyt;

tavaszi takarmányvetésre kiválóan alkalmas, 1901. évi
termésű, kitűnő minőségű vetőmag

zöld borsót;

és Svédországból importált eredeti Ligowo-zab után ter-
mett, 1901. évi termésű kiválóan szép vetőmag

Ligowo-zabot.

A felsorolt vetőmagvak ára, vevőnek bérmentesítve
Kaposvárra küldendő zsákjaiban vasutra adva, netto 100
kilogrammonként 18 korona.

Mintákkal és bővebb felvilágosítással készséggel
szolgál

a Mezőgazdasági ipar-részvénytársaság béruradalma
igazgatósága, Kaposvárrott. 6126